

**Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy
Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami
wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy
o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
w roku 2024**

Olsztyn, maj 2025 r.

SPIS TREŚCI:

Wstęp	3
OBSZAR WSPÓŁPRACY	4
Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych	
OBSZAR WSPÓŁPRACY	7
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych.	
OBSZAR WSPÓŁPRACY	37
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności	
Podsumowanie	50
Załącznik Nr 1 Wykaz grup roboczych i zespołów opiniodawczo-doradczych z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych funkcjonujących w 2024 r. w Samorządzie Województwa Warmińsko-Mazurskiego	
Załącznik Nr 2 Zestawienie zadań zleconych organizacjom pozarządowym przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w roku 2024.	

Wstęp

Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024 został uchwalony przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 26 września 2023 r. (Uchwałą Nr LIII/812/23). Użyte w sprawozdaniu określenie: „organizacje pozarządowe” oznacza: „organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

Sprawozdanie zostało przygotowane przez Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na podstawie materiałów własnych oraz pozyskanych z departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i Wojewódzkiego Urzędu Pracy, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach poszczególnych priorytetów. Informacje zostały zawarte w 3 obszarach współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, tj.:

OBSZAR I: Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych

OBSZAR II: Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych

OBSZAR III: Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności.

W roku 2024 program był realizowany w obszarach tematycznych ujętych w 17 priorytetach, tj.:

1) Edukacja, profilaktyka i promocja zdrowia publicznego

Odpowiedzialny: Departament Zdrowia

2) Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy

Odpowiedzialny: Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

3) Rozwój kultury fizycznej

Odpowiedzialny: Departament Turystyki i Sportu

4) Integracja europejska i współpraca międzynarodowa

Odpowiedzialny: Gabinet Marszałka

5) Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

6) Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego

Odpowiedzialny: Departament Kultury i Edukacji

7) Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Odpowiedzialny: Departament Ochrony Środowiska

8) Rozwój turystyki

Odpowiedzialny: Departament Turystyki i Sportu

9) Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

10) Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

11) Polityka społeczna

Odpowiedzialny: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

12) Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

13) Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

14) Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym

15) Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

16) Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

17) Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych

Odpowiedzialny: Departament Kultury i Edukacji

Wg danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie, na dzień 31 grudnia 2024 r. w regionie zarejestrowane były ogółem **5741 stowarzyszenia i organizacje społeczne i 1043 fundacje – łącznie 6784 podmiotów (o 158 więcej niż w roku 2023)**. Włączając do powyższej liczby kościoły katolicki (644), inne kościoły i związki wyznaniowe (117) oraz koła gospodyń wiejskich (810 – w tym 27 funkcjonujące jako stowarzyszenia – o 196 więcej niż w roku 2023), to podmiotów społecznych w regionie jest ok. **8355 (o 357 więcej niż w roku 2023)**.

OBSZAR WSPÓŁPRACY: WŁĄCZANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W TWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH

1. Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach zespołów wspólnych.

Organizacje pozarządowe poprzez swoich przedstawicieli, aktywnie biorą udział w tworzeniu i monitorowaniu dokumentów wojewódzkich, uczestnicząc w pracach różnego rodzaju **grup roboczych, opiniujących, doradczych, czy konsultacyjnych**. Czynn timer uczestniczą również w kapitułach przyznających nagrody i wyróżnienia o charakterze wojewódzkim, chociażby w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego oraz polityki społecznej.

W roku 2024 funkcjonowało 14 grup roboczych do opracowania i monitoringu programów współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi, działających przy poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego i WUP. Powołane zostały one Uchwałą Nr 25/352/23/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 maja 2023 r. (zmieniona uchwałą Nr 26/472/24/VII z dnia 18 czerwca 2024 r.). Na 107 ich członków, 66 to przedstawiciele organizacji pozarządowych (prawie 59%). W 2024 r. funkcjonowała również Wojewódzka Rada Sportu powołana Uchwałą Nr 58/809/19/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 grudnia 2019 r. ze zm. – na 16 członków – 9 to przedstawiciele NGO.

Działające w roku 2024 zespoły wspólne zostały wymienione w *Załączniku Nr 1 do Sprawozdania*. **Zostało tam wyszczególnionych 57 tego typu zespołów (w 2023 – 58, w 2022 – 62, w 2021 – 67, w 2020 – 73, w 2019 – 59, w 2020 – 73): 211 członków tych zespołów stanowili**

przedstawiciele organizacji pozarządowych na 706 wszystkich osób (ok. 29,89 %). W 2023 r. udział przedstawicieli NGO w zespołach roboczych wyniósł ok. 28,4%.

Szczególną platformą współpracy międzysektorowej jest Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powołana w 2011 r. przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w celu praktycznej realizacji dialogu obywatelskiego. Rada składa się z 20 członków (10 przedstawicieli organizacji pozarządowych i 10 przedstawicieli administracji, w tym przedstawiciela Wojewody oraz 2 przedstawicieli Sejmiku Województwa). W lutym 2022 r. rozpoczęła funkcjonowanie Rada V. kadencji, powołana po zorganizowanych wcześniej wyborach (Zarządzenie nr 35/2022 Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14.02.2022 r. w sprawie powołania Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego). W 2024 r. odbyła ona łącznie 6 posiedzeń (w 2023 r. – 6). Rada brała udział m.in. w opracowaniu, konsultacji i opiniowaniu programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi na 2025 rok.

W roku 2024 rozpoczęta została procedura naboru do Rady VI. kadencji.

Przedstawiciele Rady aktywnie brali udział w posiedzeniach ogólnopolskiego Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego. Obrady i posiedzenia Konwentu, oprócz tradycyjnej wymiany informacji nt. aktualnie prowadzonych spraw, dotyczyły m.in. działań, które zostały podjęte w zakresie wsparcia potencjału podmiotów III. sektora w ramach środków UE.

Rok 2024 był drugim rokiem działalności II. kadencji Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego powołanej przez Marszałka Województwa w grudniu 2021 r. po wyborach zorganizowanych we współpracy z Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa z Olsztyna. Wśród 31 członków Rady, 20 osób to przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Organizacje pozarządowe uczestniczą również przy wyborze ofert konkursowych do dofinansowania z budżetu Województwa, składanych przez organizacje w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez Zarząd Województwa na realizację zadań Samorządu Województwa. W 2024 r. Zarząd Województwa powołał 17 komisji konkursowych, liczących 143 członków, spośród których 39 osób zostało wskazanych przez organizacje pozarządowe (27,3 % - w roku 2023 było to 19,3%).

Możliwości włączania do współpracy środowisk funkcjonujących w sferze kultury, w tym w szczególności reprezentantów III sektora, daje fanpage Departamentu Kultury i Edukacji. Strona stanowi nie tylko źródło wiedzy w zakresie planowanej działalności Departamentu Kultury i Edukacji, ale - w zamyśle twórców - ma stanowić platformę wymiany doświadczeń między autorami, odbiorcami, a także „mecenasami” kultury w regionie. Podobne narzędzie do komunikacji jest uruchomione przez Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego.

W zakresie **Priorytetu II Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy** przedstawiciel organizacji pozarządowych (reprezentujący Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych) uczestniczył w pracach **Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy - organu opiniodawczo-doradczego Marszałka Województwa w zakresie rynku pracy.**

W 2024 roku Rada podjęła łącznie 36 uchwał. W zakresie powierzonych jej zadań Rada pozytywnie zaopiniowała 8 dokumentów tworzonych na szczeblu regionalnym określających kierunki regionalnej polityki rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim. Ponadto członkowie WRRP podjęli również 27 uchwał w sprawie otwarcia nowych kierunków kształcenia w województwie warmińsko-mazurskim.

Przedstawiciel sektora pozarządowego uczestniczył również w konsultacji założeń Regionalnego Planu Działania na Rzecz Zatrudnienia.

W zakresie **Priorytetu XI – Polityka społeczna** w 2024 roku przedstawiciele organizacji pozarządowych, będący członkami zespołów/grup monitorujących i opracowujących programy wojewódzkie z obszaru polityki społecznej zaopiniowali lub/i opracowywali niżej wymienione dokumenty:

- 1) Raport z realizacji w 2023 roku „Warmińsko-Mazurskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026”.
- 2) Sprawozdanie z realizacji w 2023 r. „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2026”.
- 3) Raport o stanie ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 roku. Monitoring Wdrażania Warmińsko-Mazurskiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej 2023-2030”.
- 4) Raport z monitoringu wdrażania w latach 2022-2023 „Warmińsko-Mazurskiego Programu Polityki Prorodzinnej na lata 2022-2026”.

W tym obszarze Samorząd Województwa współpracuje w szczególności z **Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego** (funkcjonującą od 17 września 2004 r.). Rada jest sprawdzonym partnerem Samorządu. W 2024 r. jej obsługę zapewniała Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa.

Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest jedyną w województwie ponadbranżową reprezentacją organizacji pozarządowych. Liczy ok. 37 członków zbiorowych - federacji, sieci, reprezentacji powiatowych i organizacji o wymiarze regionalnym. Mając na uwadze rozwój społeczeństwa obywatelskiego, działa na rzecz wzmocnienia, integracji organizacji pozarządowych i ich współuczestnictwa w przestrzeni publicznej.

2. Udział organizacji pozarządowych w konsultacjach ogłaszanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie – strona www.bip.warmia.mazury.pl, funkcjonuje zakładka pt. „Konsultacje społeczne”.

Konsultacje społeczne to kolejna forma włączania mieszkańców i ich organizacji pozarządowych w procesy współdecydowania o kierunkach polityki lokalnej lub regionalnej oraz ważny element podejmowania decyzji odpowiadających potrzebom mieszkańców. Najczęściej stosowaną formą konsultacji było zgłaszanie opinii i uwag na piśmie do komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za proces konsultacji. Zaproszenia do konsultacji publikowane były na stronie internetowej Urzędu, w BIP oraz na tablicy ogłoszeń. Wysyłano również zaproszenia do wybranych organizacji pozarządowych.

Najczęściej organizacje pozarządowe uczestniczą w pracach (w tym w konsultacjach) nad opracowaniem programów współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi. W 2024 r. samorząd województwa ogłosił 6 konsultacji (umieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Konsultacje społeczne), które dotyczyły projektów uchwał oraz programów i dokumentów o charakterze wojewódzkim. W procesie konsultacji społecznych w 2024 r. uwagi zgłosiły 4 organizacje pozarządowe i podmioty, w skład których wchodzi przedstawiciele III sektora, tj. Stowarzyszenie Odnowy Chrześcijańskiej „Pamięć i Tożsamość” w Działdowie, Zarząd Koła Stowarzyszenia Wspólnota Polska Węgorzewie, Fundacja Pracownia Rozwoju Społecznego w Olsztynie, ZHP Chorągwi Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie. Łącznie mieszkańcy i organizacje pozarządowe w konsultacjach społecznych organizowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przekazali 5 uwag. (w porównaniu z 50 uwagami w 2023 r., w którym to okresie ogłoszonych było również więcej konsultacji).

Należy dodać, że w opiniowaniu dokumentów wojewódzkich uczestniczą również, wymienione w *Załączniku Nr 1* do sprawozdania, zespoły opiniodawczo-doradcze.

OBSZAR WSPÓŁPRACY: **WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ZAKRESIE** **REALIZACJI ZADAŃ PUBLICZNYCH**

1. Zlecenie zadań publicznych.

Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych odbywała się m.in. poprzez zlecenie zadań zawartych w programie współpracy na rok 2024 - głównie w trybie otwartych konkursów ofert.

W roku 2024 przekazano dotacje na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa w wysokości **7 208 274 zł** (w roku 2023 – 6 176 671 zł, w roku 2022 – 5 833 962 zł, w roku 2021: 5 259 992 zł, w 2020: 4 677 637 zł, w 2019: 5 142 515 zł). Doliczając do tej kwoty dotacje na realizację zadań z zakresu promocji województwa (spoza pożytku publicznego) to łączna wartość dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym **w roku 2024 wyniosła 7 338 270 zł.**

Zawarto łącznie 290 umów, w tym 24 w trybie 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz 6 w trybie z pominięciem otwartego konkursu ofert dot. zadań z zakresu ratownictwa wodnego; nie wliczono w to umów z zakresu promocji województwa (w roku 2023 zawarto 314 umów, w roku 2022 - 328). Organizacje złożyły łącznie 583 oferty

(w tym 32 w trybie 19a uodzpuiow oraz 6 w trybie z pominięciem otwartego konkursu ofert dot. zadań z zakresu ratownictwa wodnego; nie wliczono ofert złożonych z zakresu promocji województwa).

W dalsze zestawienie danych nie wliczono zadań z zakresu promocji województwa.

Zwroty niewykorzystanych dotacji to: 154 533 zł (w 2023 – 21 526 zł, w 2022 - 65 768 zł). łączna wartość zrealizowanych zadań publicznych przez organizacje pozarządowe to: **13 910 076 zł**. Dotacje stanowiły więc prawie **51,8 %** całkowitej wartości zrealizowanych przez organizacje pozarządowe zadań (wliczono wkład finansowy, rzeczowy i osobowy organizacji). Organizacje wniosły do realizowanych zadań publicznych wkład finansowy o wartości **6 106 469 zł**. Wkład finansowy organizacji pozarządowych stanowił zatem prawie **43,9 %** wartości zleconych zadań.

W realizacji zadań zleconych wzięło udział łącznie **2 838 wolontariuszy** (w 2023 – 4 122, w 2022 r. było 2 057 wolontariuszy). łączna wartość pracy wolontariuszy oraz pracy społecznej członków organizacji wskazana w sprawozdaniach z realizacji zadań to **1 799 863 zł**.

Organizacje współpracowały przy realizacji zadań z **942 partnerami** (innymi organizacjami, samorządami, instytucjami, przedsiębiorcami – zmniejszenie w stosunku do 2023 r. o 475 podmiotów).

Dane powyższe oraz niżej wymienione informacje pochodzą ze sprawozdań organizacji pozarządowych dot. zrealizowanych zadań w roku 2024.

Lista zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym w ramach programu współpracy na rok 2024 znajduje się w *Załączniku nr 2* do niniejszego sprawozdania. Poniżej zawarto informacje dot. zrealizowanych rezultatów i osiągniętych wskaźników w ramach zadań zleconych z podziałem na poszczególne priorytety programu.

Celem ogólnym realizacji zadań w zakresie **Priorytetu I Edukacja, profilaktyka i promocja zdrowia publicznego** w roku 2024 było wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. W ramach ogłoszonego otwartego konkursu ofert na realizację w roku 2024 zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z zakresu zdrowia publicznego realizowano zadania określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

W ramach realizowanych przez organizacje pozarządowe zadań wykonano:

Cel szczegółowy: Działania edukacyjne skierowane do pacjentów z cukrzycą oraz ich rodzin i opiekunów mające na celu ograniczenie powikłań cukrzycy oraz poprawę jakości i długości życia chorych: jedna organizacja pozarządowa podjęła działanie w tym zakresie poprzez:

- zorganizowanie cyklu zajęć edukacyjnych dla ok 86 osób z cukrzycą oraz ich rodzin, dzięki któremu uczestnicy mogli kształtować zdrowe nawyki żywieniowe oraz zwiększyć świadomość dotyczącą wpływu żywienia na przebieg cukrzycy i zmniejszenie ryzyka powikłań, ale także poprawę jakość ich życia.

Cel szczegółowy: Zapewnienie dostępu do pomocy w kryzysie psychicznym przez dostęp do konsultacji za pośrednictwem narzędzi teleinformatycznych (w tym telefony wsparcia

i zaufania, poradnie internetowe, infolinie i linie wsparcia), dostosowanej do potrzeb osób w różnym wieku: 2 organizacje pozarządowe podjęły działania w tym celu:

- szkolenia dla 10 wolontariuszy Olsztyńskiego Telefonu Zaufania w zakresie pomocy osobom w kryzysie psychicznym, w tym osobom zagrożonym samobójstwem;
- świadczenie profesjonalnego i kompleksowego wsparcia dla ok 800 młodych osób w kryzysie psychicznym z woj. warmińsko-mazurskiego. Pomoc skierowana była do osób doświadczających silnego stresu, lęku, depresji, skutków traumy czy innych zaburzeń psychicznych.

Cel szczegółowy: Działania edukacyjne dotyczące wpływu środowiska życia na zdrowie:

3 organizacje pozarządowe podjęły działania w tym celu:

- zorganizowanie jednodniowej spartakiady wraz z obchodami funkcjonowania Klubu Honorowych Dawców Krwi w Szczytnie. Zadanie miało na celu promocję krwiodawstwa, zdrowego trybu życia, prewencję chorób zakaźnych oraz uświadomienie uczestnikom – mieszkańcom Warmii i Mazur wpływu środowiska na życie. W inicjatywie wzięto udział ok 700 osób;
- przygotowanie wojewódzkiej kampanii informacyjno – edukacyjnej „Czas na profilaktykę chorób zakaźnych” w placówkach, dla których organem prowadzącym jest elbląski oddział TPD. W ramach zadania odbyły się spotkania z pielęgniarką szkolną uświadamiającą cel szczepień przeciwko chorobom zakaźnym dla podopiecznych placówek, przeprowadzono warsztaty zdrowego żywienia, warsztaty właściwego postępowania w walce z rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych;
- organizacja dla 120 osób jednodniowej konferencji połączonej z warsztatami dla seniorów i wszystkich, których interesuje i dotyka tematyka chorób cywilizacyjnych, tj. otyłość, nadciśnienie, cukrzyca, nowotwory i stres.

Cel szczegółowy: Wspieranie aktywności społecznej seniorów oraz poprawa związanej ze zdrowiem jakości życia osób starszych: 3 organizacje pozarządowe prowadziły działania z tego zakresu:

- 92 seniorów wzięło udział w IV Żeglarskich Mistrzostwach Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Celem zadania było zwiększenie aktywności sportowej osób starszych, niepełnosprawnych mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego poprzez uprawianie sportów wodnych, a przede wszystkim żeglarstwa;
- 100 seniorów wzięło udział w warsztatach teatralnych, malarskich, tanecznych, nordic walking oraz w zajęciach aqua aerobiku. Zorganizowano wykład fizjoterapeuty „Zdrowe stawy a sprawność fizyczna” z udziałem seniorów oraz ich opiekunów;
- zorganizowanie dla 300 mieszkańców powiatu olsztyńskiego Senioriady – wydarzenia sportowo rekreacyjnego. Zorganizowano bloki edukacyjne na temat zdrowego stylu odżywiania, umiejętnego stosowania leków i suplementacji.

Cel szczegółowy: Edukacja ukierunkowana na profilaktykę problemów zdrowotnych występujących u osób starszych, w szczególności w zakresie urazów i prewencji upadków oraz zasad unikania skutków polipragmazji: 6 organizacji pozarządowych podjęły działania w tym celu:

- 26 seniorów z powiatu szczycieńskiego wzięło udział w działaniach profilaktycznych. Uczestnicy mogli skorzystać z fachowej wiedzy pielęgniarki i fizjoterapeuty w zakresie zwiększania świadomości seniorów w dziedzinie polipragmazji i jej skutkach oraz stosowanie profilaktyki w zapobieganiu urazom i upadkom. Osoby uczestniczące w spotkaniach mogły również dowiedzieć się, jak poprawić zdrowie fizyczne i psychiczne poprzez zajęcia ruchowe dostosowane do wieku i stanu zdrowia;
- zorganizowanie dla 22 osób warsztatów sportowych polegających na usprawnieniu aparatu ruchu oraz pracy umysłu, opanowanie umiejętności upadania w taki sposób aby uchronić się przed złamaniem i doznaniem urazu organów wewnętrznych. Ponadto uczestnicy dowiedzieli się jak unikać skutków polipragmazji;
- przeprowadzenie dla 229 seniorów cyklicznych spotkań edukacyjno-szkoleniowych obejmujących zagadnienia związane z prewencją zdrowia, urazów oraz zasad udzielania pierwszej pomocy i samopomocy w nagłych zachorowaniach i stanach zagrożenia życia i zdrowia;
- zorganizowanie dla 300 seniorów konferencji dotyczącej pozyskania merytorycznej wiedzy z zakresu zdrowia, diety, suplementacji leków i witamin, naturalnych sposobów leczenia schorzeń oraz aktywnego starzenia się. W czasie wydarzenia poruszony został problem polipragmazji;
- przeprowadzenie dla ok 300 seniorów warsztatów w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz wykładów edukacyjnych na temat profilaktyki zdrowotnej. Realizowane warsztaty umożliwiły spotkania i wymianę doświadczeń między seniorami co wpłynęło na budowanie więzi i poprawę jakości życia w społeczności lokalnej;
- zorganizowanie cyklicznego wydarzenia, którego głównym celem było podniesienie świadomości społeczeństwa zakresu zdrowia, profilaktyki chorób cywilizacyjnych oraz edukacja osób starszych i ich bliskich na temat czynników ryzyka oraz zapobiegania urazom. Ponadto można było skorzystać z bezpłatnych badań profilaktycznych wykonywanych przez studentów medycyny oraz pracowników ochrony zdrowia.

Cel szczegółowy: Edukacja opiekunów nieformalnych osób starszych na temat chorób związanych z wiekiem oraz zasad właściwej opieki nad tymi osobami: 1 organizacja pozarządowa podjęła działanie w tym celu:

- głównym celem zadania była poprawa funkcjonowania systemu wsparcia opiekunów nieformalnych osób starszych. Do programu przystąpiło 28 osób z 17 rodzin. Każda rodzina objęta wsparciem mogła skorzystać ze szkoły dla opiekunów poprzez spotkania z pielęgniarką oraz fizjoterapeutą w zakresie opieki nad osobą starszą niesamodzielną.

Osiągnięto następujące wskaźniki:

- 1) Działania edukacyjne skierowane do pacjentów z cukrzycą oraz ich rodzin i opiekunów mające na celu ograniczenie powikłań cukrzycy oraz poprawę jakości i długości życia

chorych: 1 /86 – wskaźnik nie został osiągnięty, zakładano realizację dwóch zadań oraz udział co najmniej 100 uczestników.

- 2) Zapewnienie dostępu do pomocy w kryzysie psychicznym przez dostęp do konsultacji za pośrednictwem narzędzi teleinformatycznych (w tym telefony wsparcia i zaufania, poradnie internetowe, infolinie i linie wsparcia), dostosowanej do potrzeb osób w różnym wieku: 2/810 – wskaźnik został osiągnięty, zakładano realizację dwóch zadań oraz udział co najmniej 100 uczestników.
- 3) Działania edukacyjne dotyczące wpływu środowiska życia na zdrowie: 3/853 – wskaźnik został osiągnięty, zakładano realizację jednego zadania oraz udział co najmniej 50 uczestników.
- 4) Wspieranie aktywności społecznej seniorów oraz poprawa związanej ze zdrowiem jakości życia osób starszych: 3/492 – wskaźnik został osiągnięty zakładano realizację dwóch zadań oraz udział co najmniej 100 uczestników.
- 5) Wspieranie aktywności społecznej seniorów oraz poprawa związanej ze zdrowiem jakości życia osób starszych: 6/3746 – wskaźnik został osiągnięty, zakładano realizację dwóch zadań oraz udział co najmniej 100 uczestników.
- 6) Edukacja opiekunów nieformalnych osób starszych na temat chorób związanych z wiekiem oraz zasad właściwej opieki nad tymi osobami: 1/28 – wskaźnik nie został osiągnięty, zakładano udział co najmniej 50 uczestników.

W ramach realizacji zadań zleconych przez organizacje pozarządowe w roku 2024 w zakresie **Priorytetu III Rozwój kultury fizycznej** Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ogłosił trzy konkursy ofert na łączną kwotę 3 145 000,00 zł (w roku 2023 – 2 990 000,00 zł), w tym: dwa w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (na łączną kwotę 2 875 000,00 zł) i jeden na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025, w ramach działań w obszarze aktywności fizycznej na kwotę 270 000,00 zł.

Osiągnięto podane niżej rezultaty (w odniesieniu do zaplanowanych w programie współpracy na rok 2024).

Celem ogólnym działań realizowanych w tym zakresie było: **Upowszechnianie i popularyzowanie aktywności fizycznej wśród mieszkańców województwa.**

Osiągnięte wskaźniki:

Cel 1.

Upowszechnianie różnorodnych form aktywności sportowej w różnych środowiskach i grupach społecznych.

- 1) % gmin, z których szkoły biorą udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym: w 2024 r. - 63 %. (w 2023 r. – 62 %). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 50 %.
- 2) % szkół z województwa biorących udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym: w 2024 r. - 44 %. (w 2023 r. – 46 %). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 40 %,.

- 3) Liczba imprez sportowych dla dzieci i młodzieży realizowanych w ramach programów i inicjatyw organizowanych na boiskach wielofunkcyjnych: w 2024 r. – 75 imprez (w roku 2023 – 110 imprez). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 40 imprez.
- 4) Liczba mieszkańców województwa biorących udział w programach i projektach - co najmniej 300 uczestników.
Liczba dzieci z województwa warmińsko-mazurskiego biorąca udział w programach pn. „Grand Prix Granicy Warmii i Mazur – Dzieci” - udział wzięło 143 dzieci (w roku 2023 - 267 osoby). Wskaźnik nie został osiągnięty.
- 5) Liczba imprez i zawodów sportowych organizowanych w ramach międzyuczelnianej rywalizacji sportowej na poziomie wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym: w 2024 r. - 15 imprez (w 2023 r. – 15 imprez). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano 15 imprez.
- 6) Liczba uczestników biorących udział w międzyuczelnianej rywalizacji sportowej na poziomie wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym: w 2024 r. - 805 uczestników (w 2023 r. udział wzięło 855 uczestników). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 600 uczestników.
- 7) Liczba imprez i zawodów sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast: w 2024 r. - 47 imprez i zawodów sportowych (w 2023 - 40 masowych imprez sportowych). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 25 imprez i zawodów.
- 8) Liczba imprez lub zawodów sportowych zorganizowanych na poziomie ogólnopolskim, w których wzięli udział reprezentanci województwa: w 2024 r. - 17 imprez lub zawodów sportowych (w 2023 r. - 14 imprez i zawodów sportowych). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 10 imprez lub zawodów.
- 9) % gmin wiejskich i miejsko-wiejskich biorących udział w imprezach i zawodach sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast: w 2024 r. – 56 % gmin wiejskich i miejsko-wiejskich (w 2023 r. – 55 % gmin wiejskich i miejsko-wiejskich). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 50% gmin.
- 10) Liczba zawodników ze środowiska wiejskiego i małych miast objętych szkoleniem: w 2024 r. - 295 zawodników. Nowy wskaźnik – osiągnięty. Zakładano co najmniej 250 zawodników.
- 11) Liczba imprez masowych oraz zawodów sportowych o zasięgu wojewódzkim, w środowisku osób niepełnosprawnych zrealizowanych: w 2024 r. - 28 imprez o zasięgu wojewódzkim (w roku 2023 – 30 imprez). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 8 imprez.
- 12) Liczba uczestników biorących udział w imprezach oraz zawodach sportowych o zasięgu wojewódzkim – co najmniej 200 uczestników.
Liczba uczestników biorących udział w imprezach masowych oraz zawodach sportowych o zasięgu wojewódzkim w środowisku osób niepełnosprawnych w 2024 r. Ogółem wzięły udział 1 222 osoby,-w ramach zadań: „Tacy Sami” (30 uczestników), „Kolarstwo i strzelectwo pneumatyczne osób niepełnosprawnych 2024” (18 uczestników), „VI Wojewódzki Turniej Tańca Nowoczesnego Osób Niepełnosprawnych” (70 uczestników), „Sportowa integracja 2024” (606 uczestników), „Strzelectwo Sportowe osób niepełnosprawnych ruchowo” (8 uczestników), „Organizacja zawodów i imprez sportowych dla zawodników Olimpiad Specjalnych.” (395 uczestników), „Wspieranie szkolenia zawodników i ich udział we współzawodnictwie sportowym w koszykówce na wózkach” (15 uczestników), „Szkolenie,

udział w zawodach i organizacja imprez i turniejów dla osób niepełnosprawnych w 2024 r.” (80 uczestników), (w 2023 r. – 1 593 osoby). Wskaźnik został osiągnięty.

- 13)** Liczba zawodników biorąca udział w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych: w roku 2024 – 151 zawodników (w 2023 r. – 260 zawodników). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 25 zawodników.
- 14)** Liczba zawodów ogólnopolskich i międzynarodowych w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych, w których wezmą udział reprezentanci województwa: w roku 2024 – 22 zawody ogólnopolskie i międzynarodowe (w roku 2023 – 27 zawodów). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 20 zawodów.
- 15)** Liczba imprez sportowo-rekreacyjnych dla seniorów: w roku 2024 – 8 imprez sportowo-rekreacyjnych dla seniorów (w 2023 roku zorganizowano 4 imprezy sportowo-rekreacyjne dla seniorów). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 3 imprezy.
- 16)** Liczba osób biorąca udział w zaproponowanych inicjatywach i formach aktywności ruchowej – co najmniej 100 uczestników.

Liczba osób biorąca udział w zaproponowanych inicjatywach i formach aktywności ruchowej – w 2024 r. w wojewódzkich imprezach sportowo-rekreacyjnych dla seniorów udział wzięły łącznie: 557 osoby (w ramach: „Wojewódzka Spartakiada Senioralna” - 100 uczestników, „Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z zakresu rozwoju kultury fizycznej przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2024 roku. Zadanie 1.6 Propagowanie i promowanie aktywności fizycznej osób starszych. 1) Organizacja wojewódzkich imprez sportowo-rekreacyjnych dla seniorów” - 180 uczestników, „Zawody nordick walking podczas VII Olsztyńskiego Biegu Niepodległości” - 30 uczestników, „Grand Prix Granicy Warmii i Mazur - Masters” – 121 uczestników, „ŻEGLARSKIE MISTRZOSTWA UNIwersytetów TRZECIEGO WIEKU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO” - 103 uczestników, „Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z zakresu rozwoju kultury fizycznej: Propagowanie i promowanie aktywności fizycznej osób starszych. 1) Wspieranie przygotowań i udziału w zawodach wybitnych reprezentantów województwa przygotowujących się do mistrzostw świata i Europy w zawodach typu Masters i Weterani ” - 1 uczestnik, „Organizacja Indywidualnych Mistrzostw Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nestorów w szachach szybkich 2024” - 19 uczestników, „Kajakarze Masters 2024” - Mistrzostwa Świata Masters Płowdiw 2024 - Bułgaria” - 3 uczestników. Wskaźnik został osiągnięty.

Cel 2.

Przygotowanie i udział zawodników z regionu w krajowym i międzynarodowym współzawodnictwie sportowym.

- 1)** Liczba zawodników objętych szkoleniem w kategorii młodzik, junior młodszy, junior i młodzieżowiec, założono na rok 2024: młodzik - co najmniej 250, junior młodszy – co najmniej 80, junior – co najmniej 50, młodzieżowiec – co najmniej 15. Liczba zawodników objętych szkoleniem w kategorii młodzik, junior młodszy, junior i młodzieżowiec w 2024 roku - 334

zawodników w ramach kadry wojewódzkiej młodzików (w roku 2023 – 337 młodzików), 120 zawodników w ramach kadry wojewódzkiej junior młodszy (w roku 2023 – 133 juniorów młodszych), 63 zawodników w ramach kadry wojewódzkiej junior (w roku 2023 – 60 juniorów) oraz 26 zawodników w ramach kadry wojewódzkiej młodzieżowca (w roku 2023 – 21 młodzieżowców). Wskaźnik został osiągnięty we wszystkich kategoriach wiekowych.

- 2) Liczba punktów zdobytych przez reprezentantów województwa w rywalizacji sportowej, organizowanej przez właściwe dla danej dyscypliny polskie związki sportowe w dyscyplinach objętych ogólnopolskim systemem sportu młodzieżowego: w 2024 roku reprezentanci województwa zdobyli łącznie 5 607,48 punktów w rywalizacji sportowej organizowanej przez właściwe dla danej dyscypliny związki sportowe w dyscyplinach objętych ogólnopolskim systemem sportu młodzieżowego. (w 2023 roku reprezentanci województwa zdobyli łącznie 5 508,10). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 4 500 punktów.
- 3) % zawodników zakwalifikowanych do wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego, którzy zdobyli medale i punktowali w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych (organizowanych przez polskie i międzynarodowe związki sportowe) w poszczególnych dyscyplinach sportowych: w 2024 roku – 100,00 % (w roku 2023 – 90,00 %). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 80%.
- 4) % zawodników zakwalifikowanych do wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego, w sportach zespołowych (piłka nożna i siatkówka plażowa), którzy uczestniczyli w rozgrywkach organizowanych przez polskie związki sportowe na szczeblu co najmniej wojewódzkim: w 2024 roku – 91 % (w 2023 roku – 100 %). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 90%.
- 5) Liczba zawodników województwa zakwalifikowanych do udziału w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata i Europy – do igrzysk olimpijskich, mistrzostw świata i Europy w 2024 r. zakwalifikowało się 21 zawodników z województwa warmińsko-mazurskiego (w 2023 r. – 21 zawodników). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 5 zawodników.

Cel 3.

Promowanie kultury fizycznej poprzez ciekawe inicjatywy i znaczące dla województwa wydarzenia sportowe.

- 1) Liczba wymian i kontaktów sportowych z zakresu sportu zrealizowanych w ramach międzynarodowej współpracy województwa warmińsko-mazurskiego: w 2024 r. - 3 wymiany i kontakty sportowe (w roku 2023 – 3 projekty). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 3 wymiany i kontakty sportowe.
- 2) Liczba imprez sportowych o zasięgu wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym zorganizowanych przy wsparciu Samorządu Województwa: w 2024 r. - 22 imprezy (w roku 2023 - 21). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 15 imprez.
- 3) Liczba uczestników biorących udział w imprezach o zasięgu krajowym i międzynarodowym zorganizowanych przy wsparciu Samorządu Województwa: w roku 2024 - 8980 uczestników (w roku 2023 – 4643). Wskaźnik został osiągnięty. Zakładano co najmniej 2000 uczestników.

Działania realizowane przez organizacje pożytku publicznego w zakresie **Priorytetu III: Rozwój kultury fizycznej**, przy udziale środków z dotacji przynoszą wymierne rezultaty w postaci: upowszechniania i popularyzacji sportu w województwie warmińsko-mazurskim, wysokich osiągnięć reprezentantów województwa warmińsko-mazurskiego oraz promocji województwa w kraju, Europie i na świecie.

Organizacje w większości realizują zakładane cele oraz osiągają zakładane rezultaty. Zasadniczą przyczyną mającą wpływ na poziom realizacji zadań jest m.in. element rywalizacji sportowej oraz przyczyny niezależne wyłącznie od organizatorów (np.: kontuzje zawodników, rezygnacja z uprawiania sportu, niezakwalifikowanie się do dalszych rozgrywek, czy rezygnacja z udziału w zawodach). Należy zatem stopień realizacji zadań określić jako zadowalający.

Niemniej sferą wymagającą poprawy wciąż pozostaje sposób i jakość przygotowywanych ofert, realizacja umowy, sprawozdawczość z realizacji zadań.

Rekomendacje:

- 1) zwiększenie nacisku na monitoring związany z procesem realizacji zadań;
- 2) bieżąca kontrola realizacji zadań, pozwalająca na sprawne i skuteczne wprowadzanie zmian, zgodnych z dynamizmem przebiegu zadania;
- 3) zachęcanie organizacji do pozyskiwania środków z innych źródeł (poza środkami Samorządu Województwa), w celu stworzenia lepszych możliwości związanych z realizacją zamierzonego zadania - stanowi to barierę dla wielu organizacji pożytku publicznego, chcących realizować zadania z zakresu upowszechniania i popularyzacji sportu;
- 4) organizacja szkoleń z udziałem organizacji pożytku publicznego, dotyczących:
 - a) wnioskowania o środki publiczne, w tym m.in.: zasad dotyczących przygotowywania oferty, właściwego określania rezultatów realizacji zadania, konieczności monitorowania przebiegu zadania i dokonywania ewaluacji realizacji zadania),
 - b) przygotowywania wniosku o sporządzenie aneksu w terminie poprzedzającym zmiany w umowie,
 - c) przygotowania sprawozdania i rozliczenia dotacji;
- 5) w przypadku zadań całorocznych realizowanych w różnych obszarach i różnych grupach społecznych, należy zwrócić szczególną uwagę na zakres proponowanych zadań, sposób ich realizacji – wszelkie założenia winny być szczegółowo omawiane i dyskutowane w zespołach oraz Radzie Sportu.

Celem zadań realizowanych w ramach **Priorytetu IV Integracja europejska i współpraca międzynarodowa** było **wykorzystanie potencjału współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju współpracy międzyregionalnej i popularyzacji problematyki europejskiej w regionie na arenie krajowej i międzynarodowej**. W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert Zarząd Województwa wybrał do realizacji 13 zadań:

- 1) **„Aktywni we wspólnej Europie”** – zadanie zrealizowane przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Aniołowo. Zadanie stanowiło kontynuację wieloletniej współpracy z francuskim departamentem Côtes d’Armor. W ramach projektu grupa gości z Warmii i Mazur odbyła wyjazd studyjny do Hadenfeld (Szlezwik Holsztyn). Kolejnym działaniem projektowym była

wizyta delegacji z Niemiec i Francji na terenie czterech gmin powiatu elbląskiego, gdzie uczestnicy zapoznali się z funkcjonowaniem wiosek tematycznych, działalnością organizacji społecznych, wzięli udział w wydarzeniach kulturalnych, w tym w XIX Międzynarodowym Zlocie Miłośników Aniołów, zobaczyli przykłady działalności finansowanych ze środków UE na terenie wiejskim i w dwóch miastach regionu Warmii i Mazur.

- 2) **„Objazdowy festiwal sztuki cyrkowej ma Warmii i Mazurach”** – zadanie zrealizowane przez Stowarzyszenie Olsztyński Teatr Uliczny. W ramach projektu Objazdowy Festiwal Sztuki Cyrkowej odbyło się letnie tournée na dwóch kółkach artystów z Olsztyna i z **departamentu Côtes d'Armor** (Galapiat Cirque) po Warmii i Mazurach. Około 150 km trasy (Olsztyn – Dywity – Dźwierzuty – Szczytno – Olsztyn) przeplatanej różnymi formami kontaktu z kulturą, muzyką, tańcem, literaturą, teatrem i przyrodą. W programie zadania były: spektakle, koncerty, animacje, warsztaty kuglarskie i taneczne oraz leśne wyprawy. Polsko-francuska artystyczna przestrzeń łącząca aktywność fizyczną ze światem wyobraźni, współtworzona z lokalną społecznością. Festiwal rozpoczął się dwudniowym przygotowaniem zespołu artystycznego i sprzętu w Olsztynie (współpraca z Miejskim Ośrodkiem Kultury). Kolejne przystanki: Dywity (współpraca z Gminnym Ośrodkiem Kultury), Dźwierzuty (współpraca z Gminnym Ośrodkiem Kultury), Szczytno (współpraca z Miejskim Domem Kultury). Tournée zakończyło się w Olsztynie finałowym pokazem artystycznym kończącym projekt (podczas Olsztyńskiego Festiwalu Teatrów Ulicznych).
- 3) **XVII Europejskie Spotkanie Integracyjne Uniwersytetów Trzeciego Wieku (UTW) „Na tropach polskich śladów” – Rok 2024 rokiem Melchiora Wańkowicza**. Projekt zrealizowany przez Akademię Trzeciego Wieku przy Miejskim Ośrodku Kultury w Olsztynie. Europejskie Spotkania od lat służą wzmocnieniu aktywizacji i integracji środowisk polskich obecnych w różnych krajach, poprzez nawiązanie i utrzymanie więzi z Polską i Polskimi UTW na Wschodzie i Zachodzie Europy. Motywem przewodnim wydarzenia było uchwalenie przez Sejm RP 2024 roku Rokiem Melchiora Wańkowicza. W ramach spotkania, przedstawiciele Uniwersytetów Trzeciego Wieku z Polski, Litwy, Ukrainy, Rumunii, Austrii i Francji wzięli udział w szeregu inicjatyw, w tym w wydarzeniach artystycznych (koncerty), Mszy św. w intencji Polonii i Polaków za granicą z udziałem chóru „De Novo”, konferencji z panelem dyskusyjnym (prelekcja pt. Rok 2024 Rokiem Melchiora Wańkowicza), wyjeździe edukacyjnym do Szczytna ("Tropami Melchiora Wańkowicza"), tematycznym zwiedzaniu stolicy Warmii i Mazur ("Olsztyn – na tropach Melchiora Wańkowicza") oraz spotkaniach z przedstawicielami władz lokalnych i stowarzyszeń kresowych. Nadrzędną wartością była zarówno możliwość wieloaspektowego obcowania z kulturą i historią polską jak i osobistego kontaktu, dyskusji oraz wymiany poglądów w szerszym gronie.
- 4) **„Wigilia Polonijna”** – projekt zrealizowany przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska. Zadanie polegało na zorganizowaniu Wigilii Polonijnej dla Polaków i Polonii z Litwy, Łotwy, Białorusi, Rosji (Obwód Królewiecki), Mołdawii, Ukrainy z aktywnym udziałem wolontariuszy polskich. Celem zadania było wzmocnienie kontaktów i współpracy pomiędzy Polonią i Polakami z wschodniej granicy a mieszkańcami województwa warmińsko-mazurskiego, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców Węgorzewa oraz podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości, rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej. Spotkanie wigilijne odbyło się w dniach 06-08 grudnia

2024 r. w Węgorzewie. Podczas trzydniowego wydarzenia goście wzięli udział w gali Międzynarodowego Konkursu Poetyckiego pn. „Namuzowywanie”, spotkaniu przedstawicieli organizacji polonijnych z władzami samorządowymi i przedstawicielami przedsiębiorców, spacerze edukacyjnym po Węgorzewie – zwiedzaniu miasta i poznawaniu jego historii, Mszy świętej w kościele Św. Apostołów Piotra i Pawła w Węgorzewie. Goście uczestniczyli ponadto w uroczystej Wigilii Polonijnej, której oprawę muzyczną zapewnił zaproszony chór, Koncercie kolęd w wykonaniu chóru polonijnego, Spotkaniu podsumowującym przedsięwzięcie pn. „Poranne Polaków rozmowy”.

- 5) **„Międzynarodowy Festiwal Tańca Baltic Cup”** – projekt zrealizowany przez Stowarzyszenie Jantar. Festiwal jest jedną z największych imprez tanecznych w Polsce, która od lat gości na elbląskich parkietach najlepszych tancerzy ze ścistej, światowej czołówki. W Festiwalu Baltic Cup w dniach 18-20 października wzięli udział uczestnicy pochodzący z krajów Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem krajów obszaru Euroregionu Bałtyk. Projekt stanowił realizacją różnorodnych przedsięwzięć z dziedziny kultury, sztuki, sportu i biznesu, dla których ogniwem łączącym był szeroko rozumiany taniec. Organizacja prestiżowej międzynarodowej imprezy o wysokim standardzie działań, skierowanej do szerokiego grona odbiorców, umożliwiło wymianę kulturalną o charakterze artystycznym i sportowym.
- 6) **„Muzyka łączy – udział w międzynarodowym festiwalu Bottroper Gospelnacht w Niemczech”** Zadanie zostało zrealizowane przez Stowarzyszenie Gospel nad Jeziorakiem. Polegało ono na wsparciu organizacji wyjazdu chóru Łława Gospel Singers na międzynarodowy festiwal pn. 18. Internationale Bottroper Gospelnacht w Niemczech, (Bottrop, Nadrenia Północna-Wesfalia, Niemcy), podczas którego uczestnicy wzięli udział w koncertach i wydarzeniach towarzyszących, reprezentując Polskę i region warmińsko-mazurski w głównym koncercie festiwalowym "Gospelnacht", a także w międzynarodowym, ekumenicznym nabożeństwie i w koncercie galowym. Poza działaniami artystycznymi, członkowie chóru mieli okazję spotykać się i rozmawiać z przedstawicielami innych chórów, organizacji działających w obszarze kultury z różnych krajów (głównie z Europy, ale także ze Stanów Zjednoczonych) podczas zajęć warsztatowych i integracyjnych dla uczestników. Nawiązane w trakcie wydarzenia kontakty będą sprzyjały rozwijaniu relacji osobistych oraz kulturalnych, planowaniu wspólnych działań i wizyt w Polsce.
- 7) **„Generacja bez granic”** – zadanie zrealizowane przez Federację Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa. Efektem projektu było opracowanie i wydanie drukiem oraz w formie online międzynarodowego numeru Magazynu Środowisk Osób Starszych „Generacja” w wersji dwujęzycznej (polskiej i angielskiej). Opracowanie i wydruk Magazynu poprzedziło utworzenie wyjątkowej redakcji, złożonej z aktywistów społecznych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, w tym osób 60+ oraz zaproszonych gości z krajów Europy wschodniej i zachodniej (w tym Ukrainy). Praca redakcji, prowadzona była w formule online i stała się przestrzenią debaty na temat praw i wartości Unii Europejskiej, tego jak są obecne w dyskursie obywatelskim Warmii i Mazur i innych narodów. Dzięki partnerom zza granicy organizatorzy porównali i wymienili się dobrymi praktykami o działaniach podejmowanych na rzecz osób starszych, idei praw podstawowych i wartości UE, w kontekście działalności społecznej na rzecz osób starszych.

- 8) **„Mosty – Olsztyn – Gołdap – Pranie – Troki – Kowno.”** Zadanie zrealizowane przez Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie „Areszt Sztuki”.
- Działania projektu obejmowały: stworzenie cyklu prac artystów do hasła "Mosty" (Polska-Litwa), które następnie zostały zaprezentowane na wystawach stacjonarnych w następujących instytucjach kultury: Galeria Stary Ratusz WBP Olsztyn, Galeria K2-Gołdap, Galeria Aukso pjuvis Kowno i Galeria Foje Troki. Reprodukcje wybranych prac zostały na wystawach w przestrzeniach publicznych: mosty na łąnie – Olsztyn, most-Gołdap, most na Niemenie - Kowno i Troki. Podczas realizowanych działań stworzono dokumentację fotograficzną, papierową oraz elektroniczną projektu.
- 9) **„Razem do Europy – 20 lat Polski i Litwy w Unii Europejskiej”** Projekt zrealizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej w Olsztynie.
- Zadanie obejmowało pięciodniową wizytę studyjną młodzieży z Liceum Ogólnokształcącego im. A. Mickiewicza w Wilnie, w trakcie której odbyły się: debata oksfordzka pt. Razem do Europy. 20 lat Polski i Litwy w Unii Europejskiej z udziałem uczniów z Wilna oraz młodzieży z V Liceum Ogólnokształcącego im. Wspólnej Europy w Olsztynie, spotkanie z przedstawicielami władz samorządowych województwa warmińsko-mazurskiego oraz wizyty w regionalnych instytucjach kultury (Archiwum Państwowe w Olsztynie, Instytut Północny im. W. Kętrzyńskiego, Dom Gazety Olsztyńskiej, Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku). Wymienione elementy pozwoliły na kompleksowy przekaz wiedzy o przystąpieniu i członkostwie obu krajów w Unii Europejskiej. Były również szansą na bezpośredni kontakt przedstawicieli różnych środowisk w tym nauczycieli i młodzieży, członków organizacji pozarządowych oraz ludzi kultury. Posłużyły również podtrzymaniu współpracy pomiędzy Towarzystwem Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej, V LO im. Wspólnej Europy, a Liceum im. A. Mickiewicza w Wilnie. Wizyta w ramach projektu umożliwiła gościom z Litwy poznanie regionu Warmii i Mazur.
- 10) **„Koncert na 20-lecie: Jazz 4-EU w Olsztynie”** – zadanie zrealizowane przez Towarzystwo Miłośników Olsztyna z siedzibą w Olsztynie.
- Zadanie polegało na organizacji pobytu w Olsztynie zagranicznych grup muzycznych: francuskiego chóru "Couleur Jazz" z Saint-Brieuc (Côtes d'Armor) oraz niemieckiego zespołu jazzowego "Chit Chat Company" z Bielefeld – Nadrenia Północna-Westfalia. Organizatorzy odbyli mistrzowskie warsztaty muzyczne dla młodzieży oraz koncert pn. "Jazz 4 EU", czyli wspólny występ na scenie francusko-niemieckiej grupy i zespołów muzycznych z Warmii i Mazur (chór Baccalarum, zespół PRO FORMA). Koncert odbył się w Olsztynie. Repertuar był oparty na muzyce filmowej. Polski koncert w ramach inicjatywy "Jazz 4 EU" był również dedykowany sprawie ukraińskiej.
- 11) **„To był dobry czas dla miast Cittaslow” Podsumowanie 20-lecia Polski w Unii Europejskiej oraz 17-lecia idei Cittaslow na Warmii i Mazurach** – projekt zaplanowany przez Stowarzyszenie „Polskie Miasta Cittaslow” nie został zrealizowany. Środki finansowe zostały zwrócone Zleceniodawcy.
- 12) **„Pomiędzy Wisłą a Niemnem”** – zadanie zrealizowane przez Elbląskie Towarzystwo Kulturalne. Projekt stanowił kontynuacją dotychczasowej współpracy z Rejonem Wileńskim na Litwie (Szkoła Sztuk Pięknych w Rudominie i Stowarzyszenie Wspólnoty Wiejskiej w Ławaryszkach). Organizatorzy zrealizowali artystyczne wydarzenie jakim była wystawa prac

artystów z regionu Warmii i Mazur pt. "Pomiędzy Wisłą, a Niemnem", na którą złożyła się twórczość w różnych technikach plastycznych. Zorganizowana została wystawa złożona z prac wykonanych innowacyjnymi technikami, w których tworzą elbląscy artyści, takich jak grafika i techniki druku wypukłego, malarstwo olejne na płótnie, akwarele, tkaniny malowane woskiem oraz witraż i witrażochromia. Ponadto zorganizowano uroczysty wernisaż, na który organizatorzy zaprosili społeczności z Rejonu Wileńskiego, Wilna i okolic, zarówno mieszkających tam Polaków jak i Litwinów. Wystawie towarzyszyły warsztaty plastyczne, które stały się okazją do zaprezentowania sztuki przeszłości oraz współczesnych miejsc związanych z historią regionu. Grupą docelową była młodzież i kadra domów kultury, mieszkańcy Wilna i okolic, pasjonaci sztuki. Powstałe podczas warsztatów szklane miniatury kamieniczek, wiatraków czy elementów marynistycznych zostały wyeksponowane na podsumowaniu warsztatów i podczas wystawy prac artystów.

- 13) **„Rozwój kontaktów mieszkańców Warmii i Mazur z Polakami mieszkającymi w Rejonie Wileńskim poprzez uczestnictwo w Jarmarku w Mejszagole ma Litwie.”** Projekt miał zostać zrealizowany przez Stowarzyszenie „Przyjazne Spychowo” z siedzibą w Spychowie. Ze względu na fakt, że Jarmark nie odbył się zadanie nie zostało zrealizowane. Umowa dotacyjna została rozwiązana.

W 2024 r. w ramach **Priorytetu Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta** zlecono jedno zadanie - Fundacji „Lexcultura”, która zrealizowała projekt pn. „Warmińsko-Mazurscy Konsument. Edycja 2.0”. W ramach zadania zorganizowano edukacyjne spotkania, których celem była edukacja młodzieży i seniorów w zakresie aktualnych problemów konsumenckich oraz podstawowych praw, jakie przysługują konsumentom. Podczas spotkań przekazane zostały stworzone w ramach zadania poradniki edukacyjne.

Całość zadania przyczyniła się do realizacji wszystkich zakładanych celów tj. podniesienie świadomości prawnej konsumentów z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, w szczególności młodzieży oraz seniorów.

Organizacje pozarządowe województwa warmińsko-mazurskiego zdecydowanie najczęściej składają oferty w zakresie **Priorytetu VI Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego**. W roku 2024 celem podejmowanej współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze zadań publicznych z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego był **wzrost aktywności mieszkańców regionu jako twórców i odbiorców kultury**. Zlecone organizacjom pozarządowym zadania wynikały z Programu wsparcia rozwoju kultury województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025, w tym w szczególności:

- 1) Wspierania przedsięwzięć kulturalnych o dużym oddziaływaniu i rozpoznawalności, a mających istotne znaczenie dla budowy kapitału społecznego i rozwoju kultury regionu, w tym m.in. festiwali, konkursów, przeglądów, plenerów, wystaw i ekspozycji.
- 2) Wspierania projektów partnerskich stanowiących zachętę do współpracy z lokalnymi samorządami oraz innymi organizacjami pozarządowymi, w tym w szczególności przedsięwzięć rozpoczynających budowę powiązań i relacji, wymianę doświadczeń, wiedzy i informacji.
- 3) Zaangażowania lokalnych artystów celem realizacji inicjatyw z zakresu dziedzictwa kulturowego, w tym dokumentowanie i upowszechnianie dorobku kultury ludowej - źródeł

fonicznych, wizualnych i tekstowych (w tym w szczególności działań zmierzających do uzyskania wpisu na krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego).

- 4) Podnoszenia i poszerzania kompetencji kadr kultury (twórców, menedżerów i animatorów kultury) – udział i organizacja szkoleń dotyczących edukacji kulturalnej i upowszechniania kultury.
- 5) Wzmacniania tożsamości i indywidualności kulturowej regionu ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń rocznicowych (w tym Roku Immanuela Kanta oraz Marii Zientary-Malewskiej).
- 6) Wspierania działalności wydawniczej upowszechniającej wiedzę o historii i kulturze regionu (w tym wykorzystujących nowoczesne technologie).
- 7) Wspierania aktywności kulturalnej i edukacyjnej w zakresie współpracy międzypokoleniowej, w tym m.in. organizowanie spotkań, festiwali, przeglądów, wystaw i innych wydarzeń angażujących środowiska seniorskie.

W roku 2024 w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego zrealizowano 45 zadania na łączną kwotę dofinansowania 557 000,00 zł (w tym 4 zadania dot. wspieranie działalności wydawniczej na kwotę 57 000 zł).

Wartości liczbowe wskaźników określonych w opisie Priorytetu VI:

Wskaźniki wymienione w opisie priorytetu	określone w PW2024	zrealizowane w 2024
Liczba przedsięwzięć zrealizowanych przy wsparciu finansowym samorządu województwa	max. 45	45
liczba cyklicznych wydarzeń kulturalnych i artystycznych o znaczeniu wojewódzkim	min. 5	5
liczba projektów partnerskich w tym angażujących lokalne samorządy	min. 20	10
liczba projektów z obszaru dziedzictwa kulturowego, w tym niematerialnego	min. 7	5
liczba projektów popularyzujących dziedzictwo kulturowe w tym z użyciem nowych technologii np. digitalizacje, aplikacje	min. 3	1
Liczba projektów rocznicowych	min. 5	5
liczba wydawnictw i ich nakład ogółem	min. 3	4/1649
liczba projektów z obszaru współpracy międzypokoleniowej	min. 10	5
liczba przedsięwzięć skierowanych/angażujących seniorów	min. 5	5
liczba przedsięwzięć skierowanych/angażujących dzieci i młodzież	min. 5	3

Oczekiwana kwota dofinansowania: 3 498 357,92 zł
 Kwota zaplanowana w budżecie na 2024 r. 557 000,00 zł
 Kwota wykorzystana w 2024 r. 509 644,00 zł

Kolejne zadania zlecono w zakresie **Priorytetu VII Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego**. W 2024 r. zrealizowano 4 zadania z zakresu edukacji ekologicznej, 2 zadania z zakresu zachowania walorów krajobrazowych i przyrodniczych w województwie warmińsko-mazurskim, 2 zadania interwencyjne w celu wyeliminowania zagrożeń związanych ze środowiskiem przyrodniczym, 1 zadanie z zakresu ochrony powietrza i poprawy jego jakości poprzez akcje edukacyjne wspierające zachowania proekologiczne w zakresie: ogrzewania indywidualnego, efektywności energetycznej, wykorzystania OZE, przyzwyczajzeń transportowych, zazieleniania miast i wsi, a także informujące o wpływie zanieczyszczeń powietrza na zdrowie człowieka oraz 1 zadanie z zakresu wdrażania i promowania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym działania na rzecz niemarnowania żywności, tworzenie centrów ponownego użytkowania przedmiotów, giełd i platform internetowych wymiany rzeczy używanych, selektywne zbieranie odpadów, recykling odpadów, a także akcje sprzątania.

Osiągnięte wskaźniki:

W programie współpracy zakładano realizację co najmniej 2 inicjatyw mających na celu poprawę ochrony przyrody i środowiska w województwie warmińsko-mazurskim – zrealizowano 8.

W ramach Priorytetu **Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego** podjęto realizację ogólnego celu polegającego na ochronie bioróżnorodności i poprawie dobrostanu owadów zapylających w województwie warmińsko-mazurskim, w następujących działaniach:

- 1) Poprawa warunków fitosanitarnych rodzin pszczelich poprzez wsparcie zakupu pokarmów do pobudzenia wczesnowiosennego oraz zimowli. W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert Zarząd Województwa wybrał do realizacji 2 zadania.
- 2) Działania edukacyjne w zakresie ochrony bioróżnorodności, ekologii i znaczenia owadów zapylających. W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert Zarząd Województwa wybrał do realizacji 3 zadania.

Podczas realizacji działania związanego z poprawą warunków fitosanitarnych rodzin pszczelich poprzez wsparcie zakupu pokarmów do pobudzenia wczesnowiosennego oraz zimowli Zarząd Województwa wybrał 2 zadania. W projektach wsparcie uzyskało ponad 1 900 pszczelarzy z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, posiadających ok. 92 000 uli, którzy podczas realizacji dwóch projektów otrzymali ponad 29 000 kg specjalnej paszy do dokarmiania pszczół proporcjonalnie do wielkości pasieki. Realizując projekt stworzono warunki do ochrony i rozwoju pszczół w naszym województwie. Utrzymanie pogłowia pszczół korzystnie będzie oddziaływać na bioróżnorodność obszarów, gdzie realizowane były projekty. Dystrybucja „ciasta dla pszczół” była okazją do wymiany doświadczeń, okazją do instruktaży, rozmów na temat prowadzenia właściwej gospodarki pasiecznej. Przełożyło się to na wzrost wiedzy wśród adresatów projektu. Wzmocniono sieć współpracy w samych Związkach Pszczelarzy oraz wśród pszczelarzy niezrzeszonych

Do realizacji Działania edukacyjne w zakresie ochrony bioróżnorodności, ekologii i znaczenia owadów zapylających. Zarząd Województwa wybrał 3 zadania.

Bioróżnorodność, czyli pszczeli przyjaciele –Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Brama Mazurskiej Krainy"

Rezultatem realizacji zadania jest wzrost efektywności oraz skali działań na rzecz bioróżnorodności w postaci przeprowadzenia w ramach jednodniowego wydarzenia kampanii edukacyjno-informacyjnej oraz przekazania kompleksowej wiedzy na temat ochrony różnorodności biologicznej w formule warsztatowej. Grupa 100 uczestników wydarzenia nabyła umiejętności dbania o naturalne środowisko zapylaczy, tworzenia warunków sprzyjających pożytecznym gatunkom owadów poprzez praktyczne działania w codziennym życiu. Realizacja zadania umożliwiła osiągnięcie celu jakim jest wzrost świadomości społeczeństwa w konieczność angażowania się na rzecz bioróżnorodności, w tym wzmocnienie bioróżnorodności rolniczej na rzecz zapylaczy oraz podniesienie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej dotyczącej znaczenia zapylaczy oraz sposobów i możliwości ich ochrony. Poprzez realizację zadania uczestnicy zdobyli wiedzę na temat roślin mających wpływ na życie pożytecznych owadów. Podjęte w ramach realizacji zadania działania przyczyniły się do budowy kapitału społecznego, dzięki któremu rozpowszechniona zostanie wiedza dotycząca dbania o otaczającą nas bioróżnorodność.

Edukacja ekologiczna w zakresie wiedzy o pszczołach miodnych - "Dzień Pszczoły" Regionalny Związek Pszczelarzy w Elblągu z/s w Starym Polu

„Dzień pszczoły” – zrealizowany w formie imprezy rodzinnej, otwartej i bezpłatnej dla ok. 300 uczestników - dzieci ich rodzice, inne osoby dorosłe. Zrealizowano animacje dla dzieci „Pszczela łąka”: malowanie kwiatów, zabawy, konkursy, malowanie buziek w kwiatowe i pszczele motywy; rodzinne warsztaty budowania domków dla pszczoł; „Dziki gotowanie” – wspólne przygotowywanie posiłku z wykorzystaniem roślin z łąki kwietnej; degustacja miodów; akcja sadzenia roślin miododajnych; piknik- pieczenie kiełbasek; pokazy pszczelarskie; występy dzieci i młodzieży z domów kultury i lokalnych zespołów muzycznych. Przekazano istotne zagadnienia, w atmosferze relaksu i zabawy. Podczas realizacji projektu zapewniono uczestnictwo osobom ze szczególnymi potrzebami. Projekt przyniósł nowe doświadczenia podmiotom w niego zaangażowanych i osobom prywatnym, wzmocnił ich potencjał.

EDU Pszczoła Fundacja TIME Twórczość, Inspiracja, Marzenia, Edukacja

Zrealizowano 10 edukacyjnych spotkań warsztatowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz 1 imprezę plenerową (piknik podsumowujący). Ponadto podczas warsztatów zostały wykonane 284 przedmioty służące między innymi ochronie bioróżnorodności i poprawie dobrostanu owadów zapylających, a także służące popularyzacji wiedzy nt. zapylaczy min. hotele dla owadów, pojniki dla pszczoł i motyli, bomby nasienne z nasionami roślin nektarodajnych. Wszystkie wykonane podczas warsztatów przedmioty stały się ich własnością, a także inspiracją do podejmowania dalszych działań ekologicznych w swoich domach/szkołach/institucjach. Projekt cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem, na zaproszenie do udziału w projekcie odpowiedziało 35 grup szkolnych oraz 18 grup dorosłych, ponadto również zgłaszały się grupy z sąsiednich powiatów. Jest bardzo duża potrzeba kontynuacji działań edukacyjnych w takiej formie. W projekcie wzięło udział 214 uczestników (edukacyjne spotkania warsztatowe i prelekcje) oraz 70 uczestników w pikniku podsumowującym projekt. Ukazały się informacje i fotorelacje w mediach

społecznościowych facebook - 16 szt. Realizacja zadania pozwoliła na osiągnięcie rezultatów miękkich w postaci zdobycia nowych kompetencji ekologicznych, poznania nowych ludzi, wymiany poglądów, doświadczeń, wiedzy z zakresu ekologii, ochrony bioróżnorodności i poprawy dobrostanu owadów zapylających.

Podsumowując, pełna realizacja zakładanych celów została osiągnięta zgodnie z założeniami projektów. Uzyskane rezultaty spełniają oczekiwania pod względem skuteczności, współpracy i wykonania. Wszystko to składa się na pozytywną ocenę zrealizowanych projektów.

W obszarze **Priorytetu VIII Rozwój turystyki** zrealizowano cele zawarte w programie współpracy poprzez zlecenie zadań organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert. W roku 2024 zadania z zakresu rozwoju turystyki dotyczyły:

1) Wdrożenie działań służących rozwojowi i promocji infrastruktury flagowych szlaków turystycznych Warmii i Mazur ze szczególnym uwzględnieniem szlaków: Kopernikowskiego, Fortyfikacji Mazurskich i Pisa-Narew.

Preferowana była realizacja tego zadania poprzez m.in.: konkursy, wystawy, prelekcje, konferencje, materiały wideo, blogi/wideoblogi, wydawnictwa, znakowanie/utrzymanie szlaków turystycznych, wydarzenia z zakresu turystyki aktywnej oraz inne wydarzenia o charakterze popularyzatorskim.

2) Wdrożenie działań kreatywnych w turystyce, pozwalających na pozycjonowanie regionu, jako atrakcyjnej destynacji turystycznej – skuteczny e-marketing turystyczny Warmii i Mazur, mających na celu poprawę dostępności i bezpieczeństwa lokalnych oraz regionalnych usług turystycznych.

Preferowana była realizacja tego zadania poprzez m.in.: kampanie w mediach społecznościowych, współpracę z blogerami, youtuberami, „sektorem kreatywnym” (np. producentami filmowymi, organizatorami plenerów sztuki, eko-design) a także wdrożenie rozwiązań wpływających na rozwój przestrzeni publicznych, tworzących synergię turystyki-kultury.

Osiągnięte wskaźniki:

- 1) liczba działań służących rozwojowi i promocji szlaków turystycznych Warmii i Mazur: w 2024 r. – 7 działań. Wskaźnik został osiągnięty (zakładano 5).
- 2) liczba działań kreatywnych w turystyce pozwalających na pozycjonowanie regionu jako atrakcyjnej destynacji turystycznej: w 2024 r. – 2 działania (w roku 2023 - 3 działania). Wskaźnik został osiągnięty.

W zakresie **Priorytetu IX Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych** w roku 2024 wsparto realizację 6 zadań z zakresu ratownictwa wodnego, których celem było zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych województwa warmińsko-mazurskiego. Dotacje celowe przeznaczono na:

- 1) Zapewnienie stanu gotowości ratowniczej w postaci pełnienia stałych dyżurów ratowników i prowadzenie patroli na obszarach wodnych; utrzymanie i funkcjonowanie pracy biura koordynującego działania ratowników, wydatki związane z funkcjonowaniem bazy posterunków ratowniczych, w tym wynagrodzenia, ubezpieczenie ratowników zatrudnionych w organizacjach ratowniczych oraz ratowników - wolontariuszy, sprzętu, mienia, opłaty za media; doposażenie grup ratowniczych, prowadzenie dokumentacji technicznej oraz doskonalenie kadry ratowniczej.
- 2) Prowadzenie działań ratowniczych.
- 3) Organizowanie i prowadzenie szkoleń ratowników wodnych.
- 4) Utrzymanie gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego poprzez głównie konserwację i zachowanie gotowości eksploatacyjnej łodzi, sprzętu, transportu, m.in. naprawa, konserwacja.
- 5) Prowadzenie dokumentacji wypadków.

Osiągnięto następujące wskaźniki:

	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Olsztyn	Mazurska Ochotnicza Pogotowie Ratunkowe Giżycko	Elbląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	Mazurska Służba Ratownicza Okartowo	OSP Szeligi Jednostka Ratownictwa Wodnego Ełk	PODWODNIK Szkoła Ratownictwa , Sportów Wodnych i Obronnych	Razem
Liczba ratowników wodnych pełniących dyżury na wodach województwa	33	18	12	50	25	14	152
W tym pracujący społecznie /wolontariat	12	42	10	48	19	13	144
Liczba zorganizowanych szkoleń ratowników wodnych	11	3	0	2	0	0	16
Liczba przeszkolonych ratowników wodnych	80	22	0	14	0	0	116
Liczba podejmowanych działań/ akcji ratowniczych	252	348	3 wezwania z numeru alarmowego w tym 2 akcje poszukiwawcze, 110 pouczeń	109 (patrole – 57; akcje ratownicze – 52)	124 (patrole – 106; 18 – interwencje na wodzie	45 (14 + 31 profilaktycznych)	991
Liczba osób, którym udzielono pomocy	37	979	0	90	0	10	1116

Kolejnym priorytetem programu współpracy, w zakresie którego zlecono zadania publiczne Samorządu Województwa jest **Priorytet X Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach**

wiejskich. W ramach ww. priorytetu organizacje mogły realizować przedsięwzięcia wpisujące się w następujące zakresy:

- 1) Wspieranie przedsięwzięć mających na celu rozwój już istniejących wsi tematycznych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego
- 2) Wspieranie przedsięwzięć służących specjalizacji tematycznej wsi, rozwijaniu oferty i utrzymywaniu jej wysokiej jakości, w jednej miejscowości na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.
- 3) Wspieranie przedsięwzięć wprowadzających do krajobrazu miejscowości tematycznej dzieł sztuki, instalacji przestrzennych i podobnych koncepcji, podkreślających specjalizację tematyczną, motyw przewodni i charakter wsi tematycznej.
- 4) Wspieranie trwałych przedsięwzięć aktywizujących mieszkańców wsi tematycznych, mających na celu tworzenie lub rozwój lub wzbogacenie oferty amatorskich grup śpiewających i muzykujących, teatralnych, z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa folklorystycznego i ludowego (np. wyposażenie w profesjonalne stroje regionalne lub charakterystyczne dla motywu przewodniego wsi tematycznej).
- 5) Trwałe nasadzenia z wykorzystaniem roślinności wieloletniej, charakterystycznej dla krajobrazu wiejskiego.
- 6) Upiększanie miejscowości w sposób trwały z wykorzystaniem motywów charakterystycznych dla wsi.
- 7) Oznakowanie obiektów, miejsc charakterystycznych dla wsi, istotnych z punktu widzenia rozwoju miejscowości lub atrakcyjnych turystycznie.

Osiągnięte wskaźniki:

Cel 1: Wspieranie rozwoju wsi tematycznych na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, jako sposobu na pobudzenie aktywności społeczności lokalnych.

- Liczba przedsięwzięć mających na celu tworzenie lub rozwój wsi tematycznych – założono do 8/ wykonano – 4.

Cel 2: Poprawa estetyki i wizerunku wsi.

- Liczba inicjatyw mających na celu poprawę estetyki i wizerunku miejscowości – założono do 8/ wykonano - 5.

Wszystkie zadania zostały zrealizowane w terminie. Cel główny: „Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich” został osiągnięty. Zadania zostały zrealizowane głównie poprzez wsparcie przedsięwzięć mających na celu poprawę estetyki przestrzeni publicznej w miejscowościach wiejskich oraz z zakresu tworzenia i rozwoju wsi tematycznych oraz jako sposobu na pobudzenie aktywności społeczności wiejskich. Ważnym kierunkiem współpracy jest angażowanie organizacji pozarządowych w działania standardowo realizowane przez Departament, takie jak np. Dożynki Wojewódzkie oraz „Samorządowe Forum Sołtysów na Warmii i Mazurach” i inne organizowane wydarzenia promujące rozwój społeczności lokalnych na terenach wiejskich. Obecność organizacji pozarządowych przyczynia się do podniesienia jakości i wzbogacenia prezentowanej oferty na organizowanych stoiskach wystawienniczych regionu podczas różnorodnych wydarzeń oraz ciekawszej promocji obszarów wiejskich województwa.

Zadania publiczne Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego zlecono i wsparto również w ramach **Priorytetu XI Polityka społeczna**.

W ramach konkursu z zakresu pomocy społecznej wpłynęły łącznie 24 oferty. Jedna nie oferta nie spełniła wymogów formalnych. Łączna kwota oczekiwanego dofinansowania wynosiła: 359 150,00 zł.

W wyniku rozstrzygnięć ww. konkursu wybrano do realizacji 12 ofert o łącznej wartości przyznanych dotacji 178 110,00 zł. Liczba mieszkańców województwa – uczestników dofinansowanych projektów z zakresu pomocy społecznej wyniosła około 966 osób.

W ramach dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym dofinansowano m.in.:

- 1) wspieranie działań w zakresie integracji międzypokoleniowej, aktywności społecznej, w tym wolontariatu osób starszych i promowania pozytywnego wizerunku osób starszych,
- 2) rzecznictwo środowisk seniorskich, w tym rozwój Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 3) wsparcie tworzenia i rozwoju potencjału gminnych rad seniorów,
- 4) wspieranie działań ukierunkowanych na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży (m.in. poprzez rozwój edukacji, organizację zajęć dodatkowych, kół zainteresowań itp.),
- 5) wspieranie działań na rzecz osób bezdomnych.

Ponadto w 2024 roku wpłynęła jedna oferta zgodnie z art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na łączną kwotę 8 550,00 zł, która została w pełni zrealizowana.

W 2024 roku dofinansowano zadania publiczne, zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym, z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.

Samorząd Województwa przekazał 10 dotacji na kwotę 160 000,00 zł na zadania z zakresu zdrowia publicznego określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025, w ramach działań w obszarze profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia psychicznego.

Natomiast w ramach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przekazano 3 dotacje organizacjom pozarządowym w wysokości 30 000,00 zł na zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Liczba mieszkańców województwa – uczestników dofinansowanych projektów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej wyniosła 42 448 osoby.

W ramach dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym dofinansowano m.in.:

- 1) wspieranie realizacji programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz wskazującej, w tym programów zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
- 2) wspieranie systemu pomocy dla osób w różnym wieku, będących w kryzysie psychicznym spowodowanym uzależnieniem, w tym dostępu do konsultacji za pośrednictwem narzędzi teleinformatycznych, telefony wsparcia i zaufania,

- 3) wspieranie programów profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej,
- 4) wspieranie kampanii oraz działań naprawczych skierowanych do osób prowadzących pojazdy pod wpływem alkoholu,
- 5) dofinansowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży realizowanych w szkołach oraz lokalnie, obejmujących tematykę przemocy rówieśniczej w szkołach i środowiskach lokalnych.

Zarząd Województwa przekazał również Stowarzyszeniu "Kobieta na PLUS" z Rucianego Nida dotację w wysokości 60 000,00 zł na wyposażenie utworzonego Centrum Integracji Społecznej oraz Ewangelickiemu Stowarzyszeniu "Betel" z Pisz 29 400,00 zł.

W roku 2024 przeprowadzono również jeden otwarty konkurs ofert ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, na wykonanie zadań publicznych z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Na wyżej wymieniony konkurs wpłynęło 45 ofert. Łączna kwota oczekiwanego dofinansowania wyniosła: 1 766 499,00 zł. Osiem ofert nie spełniło wymogów formalnych. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu przyznano łącznie dofinansowanie w wysokości 1 310 729,00 zł dla 26 organizacji pozarządowych na realizację trzydziestu dwóch zadań publicznych, z czego skorzystały 2 664 osoby.

W ramach ww. zadań zleconych realizowano m.in.:

- 1) zajęcia z logopedą, psychologiem, fizjoterapeutą, terapeutą integracji sensorycznej, behawioralnym;
- 2) treningi umiejętności społecznych, samodzielności oraz poradnictwo zawodowe i społeczno-prawne;
- 3) zajęcia sportowo-ruchowe: zajęcia wspinaczkowe, rolkarstwo, z tenisa stołowego; taneczne z elementami HIP-HOP, piłki nożnej, na basenie, ogólnorozwojowe;
- 4) warsztaty plastyczne, muzyczne, kulinarne, cukiernicze, kosmetyczne, umiejętności cyfrowych;
- 5) kampanie informacyjne i edukacyjne na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Ponadto, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego uznał celowość realizacji czterech zadań publicznych w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz udzielił dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w łącznej wysokości 36 400,00 zł na ich realizację, z czego skorzystało 108 osób.

Osiągnięto następujące wskaźniki:

WSKAŹNIKI:	2024 r.
Objęcie nie mniej niż 2 tys. osób działaniami organizacji pozarządowych, które w 2023 r. otrzymały dotacje z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	46 186 (w 2023 – 193 258 osoby)

będących w dyspozycji Samorządu Województwa.	
Przekazanie co najmniej 90% środków przeznaczonych na dany rok na dotacje celowe dla organizacji pozarządowych, realizujących zadania z obszaru polityki społecznej, znajdujących się w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	Pomoc społeczna – 100% Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 100% Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – 90 %
Zrealizowanie co najmniej trzech wydarzeń/spotkań/konferencji o zasięgu regionalnym z zakresu polityki społecznej, zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym.	0

Od 2015 r. w programach współpracy z organizacjami pozarządowymi zamieszczony jest **Priorytet XII Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży**. Jednym z działań zawartych w jego opisie jest zlecenie realizacji zadania publicznego pn. *Realizacja programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim*. W ogłoszonym przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego otwartym konkursie ofert na jego realizację w roku 2024 wpłynęło 7 ofert (w 2023 - 18 ofert). W 2024 r. dofinansowano realizację 4 zadań (w 2023 – 9 zadań):

- 1) Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu przeprowadziło 5 jednodniowych szkoleń w szkołach, placówkach, internatach z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Przeprowadzone zostały zajęcia zarówno dla uczniów - wolontariuszy jak i dla koordynatorów wolontariatu m.in.: koordynatorów oraz członków Szkolnych Kół Wolontariatu zajmujących się organizacją wolontariatu w swoich społecznościach szkolnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego (w działaniach brało udział blisko 300 osób).
- 2) Stowarzyszenie *Tratwa* w realizację projektu włączyło seniorów i liczne grono młodzieży. Dokonano kwerendy archiwalnych zbiorów *Tratwy* i przygotowano zestaw materiałów ikonograficznych, które następnie zostały wykorzystane w trakcie działań. Zrealizowano trzy działania plastyczne prezentowane w galerii Orneckiego Ośrodka Kultury, które odwiedziło co najmniej 300 osób. Istotnym rezultatem projektu było przygotowanie rozwiniętej prezentacji multimedialnej obrazującej przebieg i rezultaty działań. Jest ona udostępniona na stronie www Stowarzyszenia "*Tratwa*", była również kilkakrotnie prezentowana na zajęciach w orneckim liceum w ramach zadania „ROZSTAJE”.
- 3) Stowarzyszenie "*Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pastęka*" przeprowadziło 10 warsztatów, wyjazd integracyjny do miejscowości Złotna k/Morąga oraz Wydarzenie "*Festiwal Smaków*". W tych działaniach wzięły udział 23 osoby.
- 4) Stowarzyszenie „*Wiatraki Mazur*” zrealizowało zadanie pt. „*Aktywni pomocni*”, którego celem było rozwijanie kompetencji społecznych młodzieży poprzez ich zaangażowanie w działania wolontariackie. Kluczowe obszary obejmowały rozwój umiejętności współpracy, komunikatywności, kreatywności, przedsiębiorczości, odpowiedzialności,

umiejętności gospodarowania czasem oraz korzystania z nowych mediów i technologii. Projekt miał na celu przygotowanie młodzieży do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim, co w dłuższej perspektywie przyczyni się do budowania kapitału społecznego. Zdobyte umiejętności wesprą ich wejście na rynek pracy oraz pomogą "bezpiecznie" wkroczyć w dorosłość. Do projektu zaangażowano 4 szkoły – przeszkolono 40 uczniów i kadre pedagogiczną.

Celem ogólnym realizacji programu ma być poprawa sytuacji młodych ludzi w miejscu ich zamieszkania, aktywny, twórczy i partnerski udział młodzieży w życiu lokalnym poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- otwarcie środowiska lokalnego, osób dorosłych, instytucji i organizacji oraz innych partnerów lokalnych na potrzeby młodych ludzi, na ich aktywność i pomysły;
- umożliwienie młodym ludziom bycie aktywnym i twórczym gospodarzem przestrzeni publicznej, środowiska lokalnego, partnerem dorosłych, poprzez m.in.: włączenie młodzieży w procesy współdecydowania oraz wsparcie realizacji przedsięwzięć, których autorami i głównymi wykonawcami są grupy młodzieżowe.

Program ma na celu wspieranie i aktywizację młodzieży do działania na terenie i dla lokalnej społeczności. Dzięki niemu młodzież ma okazję spełnić swoje marzenia, nauczyć się zaradności oraz współpracy z innymi. Młodzi ludzie rozwijają swoją kreatywność, nawiązują współpracę z innymi grupami, a efekty ich działania często przynoszą korzyści mieszkańcom.

W grudniu 2023 roku Zarząd Województwa WM przyjął do realizacji projekt strategiczny pn.: „POTRAFIĘ-DECYDUJĘ-DZIAŁAM program wspierania aktywności i inicjatyw młodzieży w województwie warmińsko-mazurskim”. W roku 2024 udzielono 7 grantów o łącznej wartości ponad 0,5 mln zł (ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus) na realizację projektów mających na celu rozwój kompetencji kluczowych, głównie społecznych i obywatelskich młodzieży – uczniów szkół prowadzących kształcenie ogólne. JST (szkoła) realizująca grant musi współpracować w ramach jego realizacji z 1 organizacją pozarządową w ramach Lokalnej Koalicji na rzecz Młodzieży. Projekt strategiczny Samorządu Województwa WM pt.: „POTRAFIĘ-DECYDUJĘ-DZIAŁAM program wspierania aktywności i inicjatyw młodzieży w województwie warmińsko-mazurskim” jest przykładem inicjowania współpracy szkół z organizacjami pozarządowymi w ramach udzielanych grantów. Od 1 września 2024 r. rozpoczęto realizację zadań w ramach grantów, których zakończenie planowane jest na czerwiec 2025 r.

Otwarty konkurs ofert w ramach **Priorytetu XIII Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego** obejmował zadania przyczyniające się do zwiększenia potencjału organizacji pozarządowych i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (opisane dalej w obszarze III współpracy), a także dofinansowanie realizacji zadań samorządu województwa finansowanych z funduszy zewnętrznych (spoza województwa) oraz środków pozyskanych od podmiotów gospodarczych. W 2024 r. dofinansowano „wkłady własne” do 6 zadań publicznych z różnych obszarów pożytku publicznego na kwotę 49 800,00 zł. Do tego konkursu wpłynęło 12 ofert.

Jednym z najnowszych priorytetów współpracy z organizacjami pozarządowymi, utworzonym na wniosek organizacji seniorskich, jest **Priorytet XIV Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym**. Prezentuje on zadania skierowane do osób w wieku emerytalnym, mieszkańców naszego regionu, które szczegółowo opisane są w innych priorytetach współpracy.

Celem ogólnym realizowanych w powyższym zakresie zadań było: zwiększenie aktywnego udziału osób w wieku emerytalnym w życiu społecznym, kulturalnym oraz edukacyjnym.

Osiągnięte wskaźniki dot. działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym:

- 1) W zakresie **rozwoju kultury fizycznej** zlecono realizację **8 zadań** na rzecz seniorów, m.in. w zakresie **propagowania i promowania aktywności fizycznej osób starszych, organizacji wojewódzkich imprez sportowo-rekreacyjnych dla seniorów, oraz wspierania przygotowań i udziału wybitnych reprezentantów województwa przygotowujących się do mistrzostw świata i Europy w zawodach typu Masters i Weterani**, w których uczestniczyło łącznie **557 osoby** (łączna kwota przekazanych dotacji to: **87 800 zł**).
- 2) W zakresie **edukacji, profilaktyki i promocji zdrowia publicznego** zrealizowano **11 zadań** skierowanych do seniorów. Uczestniczyło w nich łącznie ok. **4300 osób**. Przeznaczono dotacje w wysokości łącznie: **82 502 zł**.
- 3) W zakresie **pomocy społecznej** zlecono **5 zadań**, w których uczestniczyło **452 osób** (łączna kwota dotacji: **86 665 zł**).
- 4) W zakresie **kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego** zlecono **5 zadań angażujących seniorów**, w których uczestniczyło łącznie **3383 osób** (łączna kwota przekazanych dotacji: **42 000 zł**).
- 5) W zakresie **rozwoju sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego** zlecono **1 zadanie**, w którym uczestniczyło **42 seniorów** (kwota przekazanych dotacji to **7 000 zł**).

łącznie zlecono **30 zadań** (w 2023 – 23, w 2022 – 17, w 2021 – 18, 2020 – 19, 2019 – 23, 2018 – 39) bezpośrednio dedykowanych seniorom (zakładano co najmniej 15), w których wzięło udział **8734 osób** (w 2023 – 2 017, w 2022 – 3529, w 2021 – ok. 5 120, 2020 – 2 019, 2019 – 3 696, 2018 – ok. 5 000) – zakładano co najmniej 500. Kwota udzielonych dotacji to: **305 967 zł** (w 2023 – 205 800 zł, w 2022 - 156 100 zł w 2021 – 170 150 zł, w 2020 - 180 257 zł, w 2019 - 257 530 zł, w 2018 - 240 180 zł). Należy przy tym podkreślić, że seniorzy brali udział również w innych zadaniach zleczanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego kierowanych do mieszkańców regionu.

Priorytet XV Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego

W 2024 r. w wyniku ogłoszonego otwartego konkursu w ramach Priorytetu „Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego” wpłynęło 7 ofert, z czego 6 wybrano do dofinansowania. Organizacje realizowały zarówno konferencje, imprezy, targi oraz warsztaty kulinarne jak i przygotowały publikacje dot. dziedzictwa kulinarnego Warmii i Mazur. Dodatkowo zrealizowano 1 zadanie w trybie 19a. Dzięki realizacji zadań nastąpił wzrost wiedzy dotyczącej żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim. Założone cele realizacji zadania publicznego zostały osiągnięte.

Priorytet XVI Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości pojawił się w roku 2019 po raz pierwszy. Jest on kontynuacją wieloletniej współpracy Samorządu Województwa ze środowiskami kombatantów i osób represjonowanych.

W 2024 r. zlecano realizację 8 zadań publicznym organizacjom pozarządowym. Adresatami zadań byli kombatanci, osoby represjonowane, młodzież, mieszkańcy gmin, gdzie były realizowane projekty. Rezultatem projektów było zwiększenie aktywności młodzieży w działaniach patriotyczno-historycznych, integracja ze środowiskiem kombatantów i osobami represjonowanymi oraz mieszkańcami, większy dostęp do wydarzeń patriotyczno-historycznych, zwiększenie świadomości i wiedzy młodzieży dot. okresu wojennego i powojennego na ziemiach Warmii i Mazur.

W założeniach konkursu zadania m.in. miały wpisywać się w realizację Uchwały Nr XVI/294/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie corocznego czczenia pamięci Ofiar tragedii spowodowanych przez oba totalitaryzmy, do jakich doszło w regionie, w szczególności w latach 1939-1956, w tym w formie honorowania Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach. W ramach zadań dofinansowanych zrealizowano m. in.: „Wojna zmieniła wszystko”, „Artyleryjskie Sztandary”, „Nie rzucim ziemi”, Warmińsko-Mazurski Kongres Pamięci Kresowej.

W roku 2024 realizowano zadania wyodrębnione w **Priorytecie XVII Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych**. Celem podejmowanej współpracy było **wspieranie działań zmierzających do ochrony, zachowania i rozwoju kultury mniejszości narodowych i etnicznych oraz budowanie dialogu między nimi**, w tym:

- 1) Wspieranie wydarzeń artystycznych mających istotne znaczenie dla kultury mniejszości w tym: festiwali, koncertów, przeglądów, wystaw itp.
- 2) Wspieranie ruchu artystycznego i twórczości mniejszości narodowych i etnicznych (w tym prowadzenie grup artystycznych).
- 3) Wspieranie działalności wydawniczej upowszechniającej wiedzę o kulturze i historii mniejszości narodowych i etnicznych z uwzględnieniem tematyki materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego regionu.
- 4) Wspieranie projektów służących zachowaniu tożsamości kulturalnej mniejszości narodowych i etnicznych poprzez organizację konferencji, seminariów, wykładów itp.
- 5) Rozwijanie i tworzenie partnerstw między organizacjami reprezentującymi mniejszości narodowe i etniczne oraz budowanie wspólnych więzi lokalnych (budowanie wzajemnych relacji oraz integracja przedstawicieli różnych mniejszości, w tym również z krajem ojczystym). Integracja mniejszości narodowych i etnicznych w regionie.

W roku 2024 w zakresie działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, wybrano 16 zadań na łączną kwotę dofinansowania 150 000,00 zł, z wyniku rezygnacji dwóch organizacji z przyznanych dotacji zrealizowano 14 zadań na łączną kwotę dofinansowania 115 725,00 zł (wartość niewykorzystanej dotacji 34 275,00 zł).

Osiągnięte wskaźniki:

Wskaźniki określone w opisie priorytetu	określone w PW	Zrealizowane w 2024
liczba zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe	min. 10	14
liczba wydawnictw dot. mniejszości narodowych lub etnicznych	min. 1	0
liczba projektów realizowanych we współpracy z reprezentantami środowisk różnych narodowości	min.3	4
liczba festiwali	min.2	6
liczba warsztatów	min.2	2
Liczba konferencji/seminarium/wykładów	min.1	2

Oczekiwana kwota dofinansowania: 265 315,00 zł

Kwota przyznana na 2024 r. 150 000,00 zł

Kwota wykorzystana w 2024 r. 115 725,00 zł

Ponadto kolejnym obszarem współpracy z organizacjami pozarządowymi było zlecenie zadań z zakresu **promocji regionu** (zadanie nie ujęte w programie współpracy, zlecane w trybie ustawy o finansach publicznych). W roku 2024 wsparto 13 wydarzeń organizacji pozarządowych o łącznej wartości dotacji 129 996,00 zł.

2. Realizacja zadań publicznych w zakresie współpracy pozafinansowej, tj. bez udzielania dotacji.

Oprócz zadań publicznych zleczanych do realizacji organizacjom pozarządowym w trybach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych oraz ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, program współpracy przewidywał realizację wspólnych przedsięwzięć, gdzie organizacje pozarządowe są partnerem Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Współpracę pozafinansową podejmowano w ramach zadań realizowanych w zakresie **Priorytetu III Rozwój kultury fizycznej**. Celem tej współpracy było przede wszystkim promowanie sportu i województwa poprzez sport. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest organizatorem cyklicznej uroczystości „Gala Sportu“, na której nagradzani są najlepsi zawodnicy, trenerzy i działacze sportowi z regionu. Jest to wydarzenie, które podsumowuje sportowy rok na Warmii i Mazurach.

W dniu 28 marca 2024 r. w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. F. Nowowiejskiego w Olsztynie zorganizowano **Galę Sportu 2024**, podczas której Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wyróżnił najlepszych sportowców z regionu, trenerów prowadzących szkolenie oraz osoby pracujące i działające na rzecz rozwoju sportu w województwie. Podczas

Gali Marszałek (zgodnie z decyzją) przyznał 58 stypendia sportowe zawodnikom za osiągnięte wyniki sportowe w 2023 r. (w łącznej kwocie 290 000,00 zł) i 48 nagród pieniężnych (zgodnie z Uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego) w łącznej kwocie 115 000,00 zł, w tym 36 nagród pieniężnych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe w 2023 roku, 12 dla trenerów i innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej na rzecz rozwoju sportu w województwie warmińsko-mazurskim.

Przyznano również trzy wyróżnienia specjalne dla sportowych osobowości roku 2023, w trzech kategoriach:

- 1) Sportowe odkrycie roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 2) Trener roku sportu młodzieżowego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 3) Sportowiec roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Ponadto podczas „Gali Sportu 2024”:

- wręczono 1 honorową odznakę „Zasłużony dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego”,
- wyróżniono 25 zawodników sportu młodzieżowego - medalistów Mistrzostw świata i Europy w kategorii młodzieżowca, juniora i juniora młodszego,
- wyróżniono 5 gmin Województwa Warmińsko-Mazurskiego, z których kluby sportowe zdobyły największą liczbę punktów w klasyfikacji Ogólnopolskiego Systemu Sportu Młodzieżowego w 2023 roku, wykazywały się aktywnością w zakresie upowszechniania sportu, tworzenia warunków do uprawiania sportu,
- wyróżniono 5 klubów z regionu najwyżej sklasyfikowanych w Ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego w 2023 roku.

Gala odbyła się z udziałem władz samorządowych województwa, parlamentarzystów, olimpijczyków oraz mediów. Uroczystości towarzyszył występ Duetu Cello 2 Cello, czyli Agnieszka Kowalczyk i Izabela Buchowska w towarzystwie zespołu.

W 2024 roku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego włączył się w organizację wielu imprez sportowych, w tym imprez o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, których organizatorami były min. organizacje pozarządowe. Wiele imprez sportowych zostało wspartych zakupem pucharów, medali i drobnego sprzętu sportowego.

Były to m.in.: "MIĘDZYNARODOWY KONGRES ŻUŁAWSKI im. ARC MM Mirosława Wołka", II Ogólnopolskie Zawody Strzeleckie o Puchar Miast Cittaslow oraz o Puchar Burmistrza Ornety, Międzynarodowy Turniej Baseball 5, Indywidualne Mistrzostwa Polski Juniorów w szachach klasycznych Stare Jabłonki, Jubileusz 50lecia Warmińsko-Mazurskiej Federacji Sportu, Aquathlon Olsztyn - Grand Prix Polski w Aquathlonie, Ultramaraton Warmiński WARNELAND, Festiwal Biegowy w Lidzbarku Warmińskim, 46 ROTOR RAJD, Lotnicze Regaty Żeglarskie 2024, Międzynarodowe Otwarte Mistrzostwa Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Kajakarstwie, Turniej Piłki Nożnej Różnowo 2024, 27. Rajd Warmiński - Toyota 2024, Memoriał Anny Wasilewskiej, Turniej Dni Sportu w Klimach, VI Turniej OLDBOYS CUP 40+, XIV Iławski Półmaraton La Rive im. Antoniego Gierszewskiego, Aleja Sław Olsztyńskiego Sportu, Sptyw kajakowy Ożywić Łynę, Aleja Sław Olsztyńskiego Sportu, Jedenaste Mistrzostwa Służby Więziennej w Regatach Żeglarskich Iława - Siemiany 2024, VII Rajdu Replica & Classic, "IX Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej Kobiet i Mężczyzn im. mł. asp. Marka Cekały o puchar Komendanta Głównego Policji", "MISTRZOSTWA WARMII I MAZUR W BILARDA SPORTOWEGO

Z OKAZJII NARODOWEGO ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI, MŁODZIEŻOWE MISTRZOSTWA WARMII I MAZUR W BILARDA SPORTOWEGO Z OKAZJII NARODOWEGO ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI, XXVII BIEG NIEPODLEGŁOŚCI W RYBNIE, 5 Km Cross Niepodległości o Puchar Burmistrza Olsztynka, XXIII Międzynarodowym Halowym Turnieju Baseballu "Działdowo Cup 2024", Gala Motosportowa 2024, Olsztyn CUP II, Halowy Turniej Sędziów Piłki Nożnej.

W zakresie **Priorytetu VI Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego** instytucje kultury dla których organizatorem jest Samorząd Województwa czynnie wspierały działalność organizacji pozarządowych w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego. Podział środków finansowych przeznaczonych na to wsparcie przedstawia się następująco:

- Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie – **50 000,00 zł** (Fundusz Aktywizacji Twórczości Teatralnej)
- Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu – **30 000,00 zł**
- Filharmonia Warmińsko-Mazurska im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie – **50 000,00 zł**
- Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie – **20 000,00 zł**
- Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu – **30 000,00 zł**
- Centrum Polsko-Francuskie Côtes d'Armor w Olsztynie – **10 000,00 zł**
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie – **40 000,00 zł**
- Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie – **70 000,00 zł**
- Muzeum Budownictwa Ludowego - Park Etnograficzny w Olsztynku – **30 000,00 zł**
- Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku – **20 000,00 zł**
- Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie – **10 000,00 zł**
- Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku – **20 000,00 zł**

Łącznie na wsparcie organizacji pozarządowych, działających w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego we współpracy z wojewódzkimi instytucjami kultury w roku 2024 przeznaczono **380 000,00 zł**.

W ramach wspomnianych środków instytucje kultury, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa aktywnie wspierały działalność organizacji pozarządowych. Pomoc ta obejmowała m.in. częściowe pokrycie kosztów realizacji projektów, udostępnianie sal oraz innych pomieszczeń na potrzeby ich działalności, a także współpracę merytoryczną przy organizacji licznych inicjatyw, takich jak konkursy, warsztaty, koncerty i spektakle. Dzięki temu możliwe było wzmocnienie lokalnej społeczności oraz rozwój kulturalny regionu.

W ramach **Priorytetu VIII Rozwój turystyki** przedstawiciele organizacji pozarządowych brali udział w XI. edycji konferencji pt.: „**Kształtowanie oferty turystycznej regionu Warmii i Mazur**". Jej celem było stworzenie warunków do podnoszenia kompetencji kadr w turystyce, w szczególności w zakresie tworzenia skutecznych strategii w przedsiębiorstwach, wykorzystania nowoczesnych technologii w marketingu miejsc oraz wskazywanie trendów które mają kształtować turystykę w kolejnych latach. Podczas konferencji omawiana była tematyka wyzwań

stojących przed branżą turystyczną oraz najnowszych trendów napędzających branżę w najbliższej przyszłości, przedstawiono także ważną kwestię, dostosowania oferty turystycznej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Oprócz bogatego programu obfitującego w prelekcje, konferencję uświetniły atrakcje na stoiskach wystawienniczych przygotowanych przez przedstawicieli Centrum Popularyzacji Nauki i Innowacji Kortosfera, Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskiego Centrum Nowych Technologii oraz Miodosytni Warmińskiej „Zuli”. Uczestnicy mogli też zapoznać się z ofertą Warmińsko-Mazurskiego Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka oraz skorzystać z Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich.

W roku 2024 odbyło się **III Forum Rowerowe na Warmii i Mazurach**. Celem tego cyklicznego wydarzenia było promowanie dobrych praktyk, wymiana informacji na temat nowych trendów, zasad bezpieczeństwa oraz dostosowania infrastruktury turystycznej do potrzeb rowerzystów. Imprezie co roku towarzyszy rajd rowerowy.

Z uwagi na rozwijającą się sieć ścieżek rowerowych, budowę i wytyczanie nowych odcinków szlaków rowerowych, wynikającą z dynamicznego wzrostu zainteresowania turystyką rowerową, przeprowadzono w 2024 r. audyt tras rowerowych zlokalizowanych na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego, ujętych w częściach I oraz II przewodnika rowerowego pt. „Rowerowe Warmińsko-Mazurskie. Propozycje tras i wycieczek”.

W wyniku tych działań rozpoczęto aktualizację dwóch części przewodnika rowerowego, która zostanie ukończona w 2025 r. wraz z drukiem wydawnictw.

Opisane trasy poszerzają ofertę turystyczną regionu, prowadzą do ciekawych miejsc przez tereny niezwykle atrakcyjne turystycznie i przyrodniczo.

W ramach **Priorytetu X Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich** podejmowano współpracę w formie niesformalizowanej.

- ✓ przygotowano stoisko promocyjne z prezentacją, produktami regionalnymi i rękodzieła podczas „Samorządowego Forum Sołtysów na Warmii i Mazurach” w 2024 roku, przez Koła Gospodyń Wiejskich, Spółdzielnie Socjalne, Stowarzyszenia, Fundacje (9 podmiotów) dla ok. 1300 uczestników,
- ✓ przygotowano i przeprowadzono pokazy, prezentacje dobrych praktyk w zakresie aktywizowania mieszkańców obszarów wiejskich poprzez zorganizowanie stoiska z prezentacją, produktami Koła Gospodyń Wiejskich (2 podmioty) a także warsztaty kulinarne i rękodzieła podczas zorganizowanego spotkania z okazji uroczystego podpisania umów i podsumowania konkursów „Granty Marszałka dla Kół Gospodyń Wiejskich” oraz „Małe Granty Sołeckie Marszałka Województwa Warmińsko – Mazurskiego w 2024 roku (dla ok. 150 uczestników).

Jednym z działań realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi, szczególnie działających w ramach grupy roboczej powołanej przez Zarząd Województwa, w zakresie **Priorytetu XII Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży** jest, odbywające się w roku 2024 już po raz piąty, Forum Młodzieży Warmii i Mazur (15 października). Forum miało na celu poznanie się młodzieży z regionu, jej integrację, wymianę doświadczeń, a także wypracowanie wspólnych inicjatyw, które będą mogły być zrealizowane wspólnym nakładem w przyszłych latach. Wzięło w nim udział

90 osób, głównie młodzieży szkół średnich. Zrealizowane zostało w partnerstwie z Elbląskim Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Pozarządowym.

Szczególnym obszarem współpracy pozafinansowej jest obszar tematyczny zawarty w **Priorytecie XIV Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym**.

Realizacja zadań w ramach tego priorytetu obejmowała m.in. bieżącą współpracę z organizacjami zrzeszającymi seniorów.

Samorząd Województwa wspiera również w działalności Warmińsko-Mazurską Delegaturę Obywatelskiego Parlamentu Seniorów (od 2016 r. – udostępnianie sali na spotkania, zapewnienie drobnego poczęstunku, udostępnianie transportu na posiedzenie plenarne OPS w Warszawie).

17 kwietnia 2018 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął do realizacji projekt Warmińsko-Mazurska Karta Seniora. Służy on realizacji następujących celów:

- zwiększeniu dostępu Seniorom do usług kulturalnych, edukacyjnych, zdrowotnych, rehabilitacyjnych, sportowych, socjalnych, turystyczno-rekreacyjnych oraz innych dedykowanych im usług i produktów przez partnerów projektu;
- promowaniu przedsiębiorców i instytucji jako przyjaznych Seniorom („srebrna gospodarka”);
- zwiększeniu dostępu Seniorom do usług i produktów sprzedawanych przez instytucje i przedsiębiorstwa w całej Polsce – m.in. we współpracy z innymi samorządami województw;
- wsparciu Seniorów poprzez wzmocnienie ich kondycji finansowej;
- promocji Województwa Warmińsko-Mazurskiego jako przyjaznego Seniorom.

Projekt ten spotyka się z pozytywnym odbiorem mieszkańców województwa w wieku powyżej 60 r.ż. W jego promocję aktywnie włączyły się organizacje seniorskie. Do końca 2024 r. wydanych zostało 17 109 kart. Do projektu przystąpiły 46 firm i instytucji z czego 9 zrezygnowało w 2022 r. Obecnie w ramach projektu zniżek seniorom udziela 35 firm, współpracuje w zakresie rozpowszechniania kart 9 samorządów gminnych i 3 powiaty.

Kolejnym obszarem współpracy jest obszar tematyczny zawarty w **Priorytecie XVI Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości**. Samorząd Województwa współpracuje w tym zakresie z organizacjami kombatanckimi i zrzeszającymi osoby represjonowane z regionu, a także organizacjami patriotyczno-historycznymi, młodzieżą szkolną, samorządami oraz służbami mundurowymi.

W roku 2024 po raz czwarty zorganizowano uroczyste obchody **Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach** przypadające na 18 stycznia 2024 r., w związku z Uchwałą Nr XVI/294/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie przyjęcia apelu dotyczącego corocznego czczenia pamięci Ofiar tragedii spowodowanych przez oba totalitaryzmy, do jakich doszło w regionie, w szczególności w latach 1939-1956, w tym w formie honorowania Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach w dniu 18 stycznia co roku, począwszy od 2021 r. Do realizacji zadania włączono również organizacje pozarządowe, szczególnie zajmujące się tematyką historii okresu wojny i czasów powojennych. Wojewódzkie obchody odbyły się w Działdowie – we współpracy z samorządem miejskim i powiatowym Działdowa.

Inne działania w obszarze **podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej oraz pielęgnowania polskości** to:

- w styczniu 2024 r. Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego współorganizował uroczyste spotkanie noworoczne Związku Sybiraków dla Oddziału Sybiraków w Olsztynie,
- w grudniu 2024 r. zorganizowano spotkanie integracyjno-informacyjne dla członków Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych Przez III Rzeszę z województwa warmińsko-mazurskiego,
- podczas całego roku wysyłano listy gratulacyjne dla kombatantów, mieszkańców naszego regionu obchodzących urodziny na podstawie informacji przekazanych przez Związek Inwalidów Wojennych oddział Olsztyn oraz Muzeum Powstania Warszawskiego.

3. Realizacja zadań publicznych w zakresie inicjatywy lokalnej.

W 2020 r. Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął uchwałę z dnia 26 maja 2020 r. Nr XVI/279/20 w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej. W roku 2024 nie wpłynął żaden wniosek w ramach inicjatywy lokalnej.

OBSZAR WSPÓŁPRACY:

**WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY WSPÓŁPRACY, TWORZENIA
WARUNKÓW DO SPOŁECZNEJ AKTYWNOŚCI**

1. Kampania społeczna „Wspieram Region” – przekaz 1,5% podatku OPP z Warmii i Mazur.

Od 2003 r. podatnicy mogli przekazywać 1% (od 2023 roku 1,5 %) podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji posiadających status pożytku publicznego (OPP), aby wesprzeć ich działalność statutową. Co roku z możliwości tej korzysta znaczna część podatników Warmii i Mazur w 2024 r. – 470 tys. (w 2023 r. 389 tys. 2022 r. – 528 tys., w 2021 r. – 500 tys., w 2020 – 490 tys., 2019 – 470 tys. osób, 2018 - 462 tys., a w 2017 - 440 tys. osób). Z danych pozyskanych z Izby Administracji Skarbowej wiemy, że w 2024 r. 290 OPP z Warmii i Mazur (w 2023 – 298, w 2022 – 317, w 2021 – 317, w 2020 – 312, w 2019 – 322, w 2018 – 327, w 2017 – 313) **uzyskało od podatników z województwa warmińsko-mazurskiego łącznie 8 255 tys. zł** (w 2023 - 7 032 tys. zł, 2022 – 5 569 tys. zł, w 2021 - 5 548 tys. zł, w 2020 – 5 275 tys. zł, w 2019 - 5 243 tys. zł, w 2018 – 4 782 tys. zł, w 2017 r. - 4 567 tys. zł).

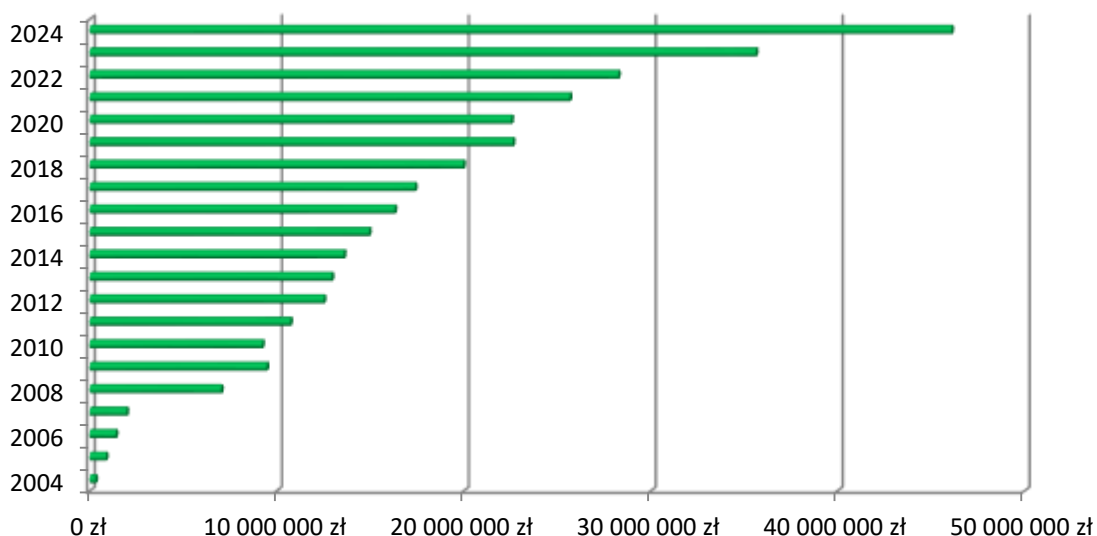
Łącznie w 2024 r. podatnicy z naszego województwa obdarowali 1,5% podatku 2 729 organizacje, kwotą 46 087 tys. zł (w 2023 – 35 622 tys. zł, w 2022 - 28 263 tys. zł, w 2021 - 25 665

tys. zł, w 2020 – 22 550 tys. zł, w 2019 - 22 625 tys. zł, w 2018 - 19 978 tys. zł, w 2017 - 17 394 tys. zł).

Należy podkreślić utrzymującą się w tym zakresie tendencję wzrostową - co roku kwota przekazywana dla OPP rośnie (poniżej zamieszczono wykres ukazujący kwoty podatku dochodowego zadeklarowane OPP przez podatników – mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2004-2024).

Aby zachęcić mieszkańców Warmii i Mazur do przekazywania, od dwóch lat, 1,5% podatku organizacjom pożytku publicznego działającym w regionie, prowadzone są działania informacyjno-promocyjne propagujące możliwość samodzielnego zdecydowania o przekazaniu 1,5% podatku i pozostawienia go w regionie co roku Samorząd Województwa przeprowadzał kampanię zachęcającą podatników do pozostawiania swojego 1,5 % podatku w regionie. Organizatorem akcji społecznej „Wspieram Region – Kocham Wspieram – mój 1,5% dla organizacji pożytku publicznego z Warmii i Mazur” był Departament Koordynacji Promocji. W ramach działań zrealizowanych w 2023 r. zaktualizowano dostępną na stronie wspieram.warmia.mazury.pl bazę organizacji pożytku publicznego z województwa warmińsko-mazurskiego oraz informacje na temat działań realizowanych w latach ubiegłych w ramach akcji.

Kwoty 1% (od 2023 r. 1,5 %) podatku dochodowego od osób fizycznych zadeklarowane Organizacjom Pożytku Publicznego przez podatników województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2004-2024

2. Szkolenia, konferencje, seminaria, spotkania informacyjne wzmacniające kompetencje członków organizacji pozarządowych, aktywnych liderów lokalnych.

1) Forum Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Forum Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego odbyło się 8 listopada 2024 r. w Olsztynie. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 120 osób. Jak co roku miało ono charakter merytoryczny (tym razem dotyczyło głównie tematyki pozyskiwania środków finansowych i kapitału społecznego dla trzeciego sektora, w której udział wzięli przedstawiciele JST, NGO i uczestnicy Forum) oraz uroczystość (Gala Konkursu Godni Naśladowania). Gala Konkursu Godni Naśladowania odbyła się w ramach współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Warmińsko-Mazurskiej Rady Organizacji Pozarządowych.

2) W obszarze rynku pracy:

Wchodzące w strukturę WUP w Olsztynie Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie i Elblągu zaangażowane były w koordynację współpracy instytucji rynku pracy w ramach PAKTU dla Rozwoju Poradnictwa Zawodowego, organizując i przeprowadzając spotkania, przyczyniające się do wymiany doświadczeń i mające charakter szkoleniowy. W 2024 roku odbyło się jedno spotkanie sieci z udziałem 87 osób, w ramach którego odbyło się 7 spotkań roboczych zespołów zadaniowych. Wśród uczestników znaleźli się również przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Ponadto w 2024 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie zainaugurował Warmińsko-Mazurski Tydzień Kariery odbywający się pod hasłem: „Eko-kariera”, konferencją pn. „Ekologiczna – Eko-nomiczna praca przyszłości” z udziałem 251 osób. Konferencji towarzyszyła dyskusja panelowa na temat: „Czy ekologiczne może być ekonomiczne?”. Uczestnikami tej konferencji oraz innych wydarzeń odbywających się w ramach Tygodnia Kariery byli również przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Działania PAKTU w 2024 roku to także zorganizowanie dwóch krajowych wizyt studyjnych (w Uniwersytecie Morskim w Gdyni oraz w Banku Żywności w Olsztynie), w których łącznie wzięły udział 73 osoby, w tym także przedstawiciele organizacji pozarządowych. Działania te realizowane były w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, projekt w ramach naboru pt. "Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych".

3) Pozostałe szkolenia, konferencje, działania mające wpływ na rozwój aktywności społecznej realizowane przy wsparciu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego – w ramach zadań zleconych z zakresu rozwoju sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego

Otwarty konkurs ofert w ramach **Priorytetu XIII Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego** na realizację zadań przyczyniających się do rozwoju sektora pozarządowego w roku 2024 obejmował następujące zadania (z wyłączeniem rozwoju wolontariatu):

- Wsparcie utworzenia lub działania centrum organizacji pozarządowych/miejsca rozwoju aktywności społecznej – ośrodka, w którym NGO lub grupy nieformalne znajdą wsparcie,

w szczególności doradcze oraz informacyjne - merytoryczne, księgowo, prawne, nt. ogłoszeń konkursowych, sposobów wypełniania ofert/ wniosków o dotacje, zakładania stowarzyszeń/fundacji, zasad angażowania wolontariuszy i in.

- Wsparcie rozwoju działalności rzeczniczej organizacji pozarządowych województwa warmińsko - mazurskiego, w tym ich reprezentacji.

W zakresie zadań wymienionych powyżej w roku 2024 zlecono organizacjom pozarządowym 5 zadań. Wyjątkowo w tym roku zlecono aż 4 zadania, w ramach których dofinansowano działalność ośrodków wspierających organizacje pozarządowe oraz aktywne społeczności lokalne w ich rozwoju i aktywności. Dotacje udzielono: Stowarzyszeniu ESWIP na ośrodki w Iławie i Elblągu, Fundacji Mangalica na Centrum Aktywności Społecznej w Dobrym Mieście oraz Fundacji Rozwoju Ziemi Oleckiej na ośrodek w Olecku. Ponadto wsparto również działalność Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, której sekretariat w Olsztynie prowadzi Federacja FOSa.

3. Wsparcie rozwoju wolontariatu.

Jednym z zadań **Priorytetu XIII Rozwój sektora pozarządowego w województwie warmińsko-mazurskim** jest: **rozwój wolontariatu w województwie warmińsko-mazurskim** (poprzez promocję i rozwój wolontariatu w szczególności wśród młodzieży, promowanie postaw wolontariackich – np. realizacja kampanii społecznej, obchody Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, organizację praktyk wolontariackich). Zaangażowanie w wolontariat jest podstawą rozwoju organizacji pozarządowych i aktywnego społeczeństwa. Jest to podkreślane w dokumentach strategicznych regionu, jako ważny czynnik rozwoju kapitału społecznego.

Udział wolontariuszy oraz zaangażowanie pracy społecznej członków organizacji w realizacji zadań publicznych jest również **kryterium strategicznym wyboru ofert** konkursowych we wszystkich obszarach współpracy.

Jak co roku Samorząd Województwa wsparł i włączył się w organizację obchodów Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, przypadającego na 5 grudnia. Uroczystość wojewódzką zorganizowano w Olsztynie, w Auli Widowskiej Anny Wasilewskiej, a uczestniczyło w wydarzeniu ok. 248 osób związanych z wolontariatem. Podczas tego wydarzenia Regionalne Centrum Wolontariatu z Elbląga uhonorowało wolontariuszy z Warmii i Mazur, laureatów regionalnego etapu konkursu „Barwy Wolontariatu”. Konkurs jest okazją, aby w szczególny sposób podziękować wolontariuszom, na co dzień pracującym w różnych środowiskach, pokazać wielobarwność i różnorodność działań społecznych i aktywności wolontariuszy, którzy są obecni niemalże we wszystkich sferach życia społecznego. Ważnym elementem spotkania było przedstawienie dobrych praktyk wolontarystycznych np. wolontariatu zagranicznego : Daniel Kasproicz - inicjator założenia szkoły oraz szpitala Centrum Medyczne im. Jana Beyzym w Manerinerina na Madagaskarze a także przedstawienie działalności organizacji Szerpowie Nadziei Marzenia nie znają granic gdzie pomagają osobom z niepełnosprawnościami w spełnianiu marzeń o zdobywaniu górskich szczytów.

„Barwy Wolontariatu” to konkurs realizowany od roku 2001 przez Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu w Polsce. Konkurs jest okazją, by w szczególny sposób podziękować wolontariuszom, na co dzień pracującym w różnych środowiskach, pokazać wielobarwność i różnorodność działań społecznych i aktywności wolontariuszy, którzy są obecni niemalże we wszystkich sferach życia społecznego. Na Warmii i Mazurach etap regionalny organizuje Regionalne Centrum Wolontariatu z Elbląga przy współpracy z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w ramach dotacji celowej oraz pod patronatem Marszałka Województwa. W 2024 roku odbyła się XXIV. edycja Konkursu. Udział w konkursach (etap regionalny i ogólnopolski) to wkład w promocję kultury pomagania w Polsce. Konkurs skierowany jest do wolontariuszy, osób korzystających z ich pomocy, przedsiębiorstw, które realizują program wolontariatu pracowniczego, organizacji pozarządowych i instytucji publicznych współpracujących z wolontariuszami i wspierających ruch wolontarystyczny w Polsce. W 2024 roku do konkursu zgłoszono 59 kandydatur (w 2019 roku - 43 wolontariuszy, w 2020 roku - 22 kandydatury, w 2021 roku - 45 kandydatur w 2022 r. 50 kandydatur, w 2023 r. 50 kandydatur). a kapituła wyłoniła 10 laureatów.

Należy podkreślić, że wolontariat jest również tematem innych zadań zleczanych z różnych obszarów współpracy wskazanych w programie.

Kolejnym konkursem promowanym przez Samorząd Województwa, który nagradza młodzież za aktywność wolontariacką, jest Samorządowy Konkurs Nastolatków *Ośmiu Wspaniałych* Fundacji *Świat na Tak* z Warszawy. *Ośmiu Wspaniałych* to również metoda wychowawcza, której celem jest promowanie pozytywnych, prospołecznych postaw młodzieży, działalności na rzecz innych, upowszechnianie wzajemnej życzliwości i współpracy, jako antidotum na agresję i brutalizację życia. Przedstawiciele Samorządu Województwa uczestniczą od lat w rozstrzygnięciach tego konkursu w powiecie ostródzkim, gminie Ostróda oraz mieście Ostróda.

W ramach otwartego konkursu ofert w ww. obszarze tematycznym w roku 2024 dofinansowano 5 zadań mających na celu rozwój i promocję wolontariatu, dotacjami o łącznej wartości: 92 990 zł. Wsparto m.in. szkolenia dla przedstawicieli JST i NGO dot. organizacji wolontariatu oraz organizację wojewódzkiego konkursu promującego postawy wolontariackie na Warmii i Mazurach organizowane przez Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu; szkolenia wolontariuszy Olsztyńskiego Telefonu Zaufania „Anonimowy Przyjaciel”, działalność aktywizującą olsztyńskich wolontariuszy Fundacji „Przyszłość dla Dzieci” oraz działalność Centrum Wolontariatu Federacji FOSa w Olsztynie.

4. Młodzieżowy Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Ważnym działaniem roku 2024 w obszarze zadań podejmowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego na rzecz młodzieży oraz edukacji obywatelskiej (również we współpracy z organizacjami pozarządowymi) była działalność utworzonego w grudniu 2021 r. Młodzieżowego Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Młodzieżowy Sejmik jest organem kolegialnym charakterze inicjatywnym, konsultacyjno-doradczym i wnioskodawczym,

głównie dla organów samorządu województwa. Cele i zadania Młodzieżowego Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego są wskazane w jego statucie, ustanowionym Uchwałą Nr XXXIII/500/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 8 grudnia 2021 r. w sprawie utworzenia Młodzieżowego Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz nadania mu statutu. Są to działania na rzecz młodzieży, m.in.: opiniowanie projektów uchwał dotyczących młodzieży, udział w opracowaniu dokumentów strategicznych województwa na rzecz młodzieży, monitorowanie polityki młodzieżowej, promowanie idei samorządności oraz wspieranie aktywności oraz edukacji społecznej i obywatelskiej, ekologicznej, kulturalnej i innej młodzieży, reprezentowanie młodzieży w debatach i dyskusjach związanych z problematyką młodego pokolenia. Aktualnie w skład Młodzieżowego Sejmiku wchodzi 28 członków w wieku 13-21 lat reprezentujących prawie wszystkie powiaty województwa warmińsko-mazurskiego. I. kadencja Młodzieżowego Sejmiku trwała 2 lata i zakończyła się 25 maja 2024 r. Tylko w roku 2024 Sejmik I. kadencji obradował na 3 sesjach. Pierwsza połowa roku 2024 to również realizacja procedury naboru do II. kadencji Młodzieżowego Sejmiku (promowanej przez członków i członkinie MS), która zakończyła się jej powołaniem Uchwałą nr 23/405/24/VII Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 maja 2024 r. Młodzieżowy Sejmik Województwa od tego momentu do końca 2024 r. obradował podczas 5 sesji. Wybrano 5-osobowe Prezydium oraz powołano następujące komisje problematyczne: 1) Komisja ds. Promocji; 2) Komisja ds. Opiniowania, 3) Komisja ds. Aktywizacji i Współpracy; 4) Komisja ds. Edukacji i Kultury; 5) Komisja ds. Współpracy Międzynarodowej; 6) Komisja ds. Ochrony Środowiska i klimatu; 7) Komisja ds. Zdrowia i Sportu. Komisje rozpoczęły działalność roboczą w swoich obszarach tematycznych przygotowując inicjatywy społeczne, obywatelskie oraz edukacyjne. Młodzież z Młodzieżowego Sejmiku WWM sama organizuje i włącza się w różnego rodzaju wydarzenia. W 2024 r. zorganizowała m.in.: konkurs plastyczny dla młodzieży szkolnej pt. „Część leczenia zależy od woli wyleczenia”, włączyła się w kampanię Safe Bike realizowaną przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, uczestniczyła w szkoleniach nt. opracowywania projektów, nawiązała współpracę z instytucjami kultury samorządu województwa, np. z Teatrem im. Stefana Jaracza w Olsztynie, organizacjami pozarządowymi, departamentami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

5. Konkursy promujące aktywnych liderów i działalność społeczną.

1) XXI edycja Konkursu „Godni Naśladowania”

Konkurs "Godni Naśladowania" organizowany jest od 2004 r. przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Co roku patronat nad konkursem obejmuje Marszałek Województwa WM, a Samorząd Województwa funduje nagrody finansowe dla laureatów (w 2024 r. w wysokości łącznie ok. 10 000 zł). Celem konkursu jest upowszechnianie na poziomie regionalnym i lokalnym aktywności obywatelskiej i społecznej prowadzonej przez organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz działaczy społecznych. Ponadto konkurs promuje działania

samorządów oraz przedsiębiorców, którzy podejmują i rozwijają współpracę z podmiotami obywatelskimi na rzecz dobra wspólnego.

W roku 2024 odbyła się już 21. edycja Konkursu. Odbył się on w 4 kategoriach. Wpłynęło 25 wniosków, które przekazano do oceny merytorycznej Kapitulie Konkursu:

- 1) Organizacja Godna Naśladowania (13 nominowane organizacje);
- 2) Pozarządowiec Godny Naśladowania (6 nominowanych);
- 3) Samorząd Godny Naśladowania (3 nominacje) oraz
- 4) Przedsiębiorca Godny Naśladowania (3 nominacje).

Przyznano 5 statuetek i 11 wyróżnień.

2) Nagroda Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej.

W listopadzie 2024 roku w Auli Widowiskowo-Konferencyjnej im. Anny Wasilewskiej w Olsztynie w trakcie Gali nagrodzeni zostali laureaci XXIV edycji Nagrody Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej. Podczas listopadowej gali Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego po raz kolejny uhonorował pracowników pomocy i integracji społecznej, aktywnych liderów organizacji pozarządowych oraz instytucje i zespoły pracownicze wyróżniające się innowacyjnymi i twórczymi rozwiązaniami w dziedzinie pomocy i integracji społecznej. W roku sprawozdawczym dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych zostało uhonorowanych nagrodą indywidualną, natomiast jedna osoba otrzymała wyróżnienie Marszałka.

3) Nagrody Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury oraz szczególne zaangażowanie w pracę na rzecz kultury.

30 października 2024 roku w Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie odbyła się Wojewódzka Inauguracja Roku Kulturalnego 2024/2025. To wyjątkowe, odbywające się rokrocznie święto ludzi kultury jest doskonałą sposobnością nie tylko do podsumowania osiągnięć minionego roku w obszarze kultury, promowania artystów, twórców oraz ich dokonań, podejmowanych inicjatyw kulturalnych, ale również wyjątkową okazją, uhonorowania osób, które nierozdzielnie związane są z dziedzictwem kulturowym naszego regionu. W trakcie uroczystości zostały wręczone nagrody i wyróżnienia Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wśród uhonorowanych osób znalazły się osoby od lat związane z sektorem pozarządowym, w tym m.in.:

Osoby zgłoszone przez organizacje pozarządowe:

- ✓ Stowarzyszenie Pisarzy Polskich (Krzysztof Beśka)
- ✓ Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Pojezierze” w Olsztynie (Beata Brokowska, Mieczysław Dziemidowicz)
- ✓ Fundacja „Borussia” (Jacek Sztorc, Alicja Kulik)

4) Warmińsko-Mazurska Nagroda Humanistyczna im. Wojciecha Kętrzyńskiego

Warmińsko-Mazurską Nagrodę Humanistyczną im. Wojciecha Kętrzyńskiego zostają uhonorowane osoby mające wybitne osiągnięcia twórcze z zakresu nauk humanistycznych o trwałym znaczeniu kulturalnym dla regionu Warmii i Mazur. W pracach Kapituły, która nominuje kandydata do Nagrody, rokrocznie uczestniczy przedstawiciel organizacji pozarządowych. Nagroda została wręczona podczas uroczystej Wojewódzkiej Inauguracji Roku Kulturalnego, która odbyła się 30 października 2024 roku w Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie, a jej laureatką została prof. Zoja Jaroszewicz-Pieresławcem, która poza pamiątkową statuetką, otrzymała 10 000,00 zł.

5) Nagroda Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego „Laur Najlepszym z Najlepszych” dla osoby, instytucji lub firmy z regionu, które wyróżniły się na forum krajowym lub międzynarodowym, osiągnęły sukces i zostały docenione przez niezależne gremia lub przyczyniły się do promocji regionu w kraju oraz na świecie.

14 marca 2024 roku w auli im. Anny Wasilewskiej w Olsztynie odbyła się Gala, podczas której przyznano Laury za osiągnięcia z 2023 roku. Była to okazja, by uhonorować mieszkańców Warmii, Mazur i Powiśla, którzy osiągają sukcesy na arenie ogólnopolskiej, europejskiej i światowej. W dziesięciu kategoriach wybrano 32 laureatów, wśród nich znaleźli się przedstawiciele sektora pozarządowego w poniższych kategoriach:

SPORT:

- ✓ Aleksandra Lisowska z KS AZS UWM Olsztyn, która jest rekordzistką Polski w maratonie

DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH:

- ✓ Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi „Aniołowo”
- ✓ Centrum Szkoleń Branżowych Warmińsko-Mazurskiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego
- ✓ Krystyna Maria Kijewicz

INNOWACJE I ROZWÓJ:

- ✓ Małgorzata Adamus – prezeska Stowarzyszenia Wzornictwo Przemysłowe Warmii i Mazur

OSOBOWOŚĆ:

- ✓ Anna Lewikowska – animatorka kultury lokalnej w Waszulkach

SPOŁECZEŃSTWO:

- ✓ Fundacja BORUSSIA
- ✓ Oddział Związku Sybiraków w Olsztynie

6) Nagroda Przyjaciela Zwierząt „Cztery łapy”

Ideą tego przedsięwzięcia jest promowanie zachowań służących poprawie dobrostanu i ochronie zwierząt domowych. Konkurs organizowany jest w ramach zadań Departamentu Ochrony Środowiska. W roku 2024 odbyła się już trzecia edycja tego konkursu.

Rozpatrzono 8 zgłoszonych kandydatur w kategorii „osoby fizyczne” oraz 5 kandydatur w kategorii „podmiot zbiorowy”. Laureatami w kategorii „podmiot zbiorowy” były 3 organizacje pozarządowe, tj.:

- 1) Stowarzyszenie Przygarnij Psiaka lub (i) Kociaka
- 2) Fundacja Niechcianych Zwierząt
- 3) Stowarzyszenie Brat Kot

7) Nagroda im. prof. Janiny Wengris przyznawana przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Nagroda im. prof. Janiny Wengris przyznawana jest za wyjątkową działalność – techniczną, organizacyjną, publicystyczną – ściśle związaną z kształtowaniem postaw ekologicznych na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego. Nagroda wręczana jest w dwóch kategoriach – dla osób indywidualnych oraz dla zespołów osób, stowarzyszeń, organizacji społecznych, instytucji, przedsiębiorstw itp. Celem konkursu jest promowanie zachowań służących ochronie środowiska naturalnego. W ramach jedenastej edycji konkursu, która odbyła się w 2024 r., wpłynęło sześć zgłoszeń w kategorii osób fizycznych oraz dziewięć w kategorii podmiotów zbiorowych. Laureatem w kategorii „podmiot zbiorowy” była 1 organizacja pozarządowa, tj. Fundacja „W Krajobrazie”.

6. Wzmacnianie organizacji pozarządowych w zakresie współpracy międzynarodowej.

W 2024 r. sporządzono 10 Biuletynów Informacyjnych „Warmia i Mazury, Polska, UE” (styczeń-luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec-sierpień, wrzesień, październik, listopad, grudzień). Biuletyny te zawierały 98 informacji. Na Biuletyn składają się informacje uzyskane, m.in. z Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce i Sieci informacji europejskiej Eurodesk oraz wiadomości otrzymane dzięki wsparciu Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli i Domu Polski Wschodniej. Biuletyny przekazywane są Radnym Sejmiku przed każdą sesją Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz rozsyłane drogą mailową do wielu podmiotów (ngo, jst, pracodawcy, urzędy pracy, biura karier, jednostki edukacyjne, osoby prywatne itp.). Ponadto dodatkowo w 2024 r. opublikowano na stronie internetowej 7 informacji.

Kolejnym zaplanowanym działaniem była pomoc w pozyskiwaniu partnerów zagranicznych do realizacji międzynarodowych zadań w zakresie potrzeb zgłaszanych przez organizacje pozarządowe. Było to realizowane poprzez przekazywanie organizacjom pozarządowym informacji o możliwościach uczestnictwa w międzynarodowych projektach, konkursach, stypendiach, stażach itp., które zawarte były w przekazywanych im biuletynach informacyjnych. W 2024 roku zamieszczono 77 takich informacji.

W ramach współpracy międzynarodowej zaplanowano również: Wzajemne informowanie oraz w miarę możliwości, zapraszanie organizacji pozarządowych do uczestnictwa w przedsięwzięciach międzynarodowych Samorządu Województwa, które dotyczą sektora

pozarządowego oraz przedstawicieli Samorządu Województwa do uczestnictwa w przedsięwzięciach o charakterze międzynarodowym realizowanych przez organizacje pozarządowe.

W 2024 roku w realizację działania wpisały się następujące wydarzenia (łączna wysokość zaangażowanych środków finansowych z budżetu Województwa: 143 396,08 zł), to:

- 1) Wspólna organizacja z „Fundacją Borussia” konferencji „Erich Mendelsohn’s Architectural Legacy on its way to the UNESCO World Heritage List” (21-22 marca).
- 2) Samorząd Województwa był organizatorem konferencji z okazji rocznicy 20-lecia członkostwa Polski w Unii Europejskiej „20 lat Polski w Unii Europejskiej: perspektywa Województwa Warmińsko-Mazurskiego”, która odbyła się 5 czerwca 2024 r. w Olsztynie. Celem wydarzenia była wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk dotyczących między innymi przemian społecznych i gospodarczych po wejściu Polski do UE, rozwój regionalny i lokalny w kontekście integracji europejskiej czy przyszłość integracji europejskiej. Wśród prelegentów znalazły się Dyrektor Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana oraz Prezes Lokalnej Grupy Działania „Warmiński Zakątek”.
- 3) Organizacja Spotkania Partnerów i Przyjaciół Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizujących współpracę międzynarodową. Cykliczne wydarzenie, które odbyło się 10 grudnia 2024 r. w Olsztynie. Przedsięwzięcie miało na celu podsumowanie działalności międzynarodowej samorządu województwa i podziękowanie partnerom zaangażowanym w projekty samorządu województwa. Do udziału w wydarzeniu zaproszono przedstawicieli 29 organizacji pozarządowych.
- 4) Wspólna organizacja ze Stowarzyszeniem „Szlak Świętej Warmii” II Warmińskiego Forum Gospodarczego (10 września).
- 5) Wspólna organizacja z Fundacją Pawła Zagumnego I edycji Polonia Cup 2024, Międzynarodowego Turnieju Piłki Siatkowej (6-8 grudnia).

Osiągnięte wskaźniki:

Wskaźniki	2024
1) Liczba informacji uzyskanych przez Departament Współpracy Międzynarodowej przekazanych Radzie Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz radom powiatowym	98
2) Liczba zidentyfikowanych partnerów zagranicznych do międzynarodowych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe i informacje o grantach, stypendiach, konkursach	77 (informacje o grantach, stypendiach, konkursach)
3) Liczba międzynarodowych przedsięwzięć samorządu regionalnego dotyczących sektora pozarządowego, o których poinformowano organizacje pozarządowe	3
4) Liczba międzynarodowych przedsięwzięć organizacji pozarządowych, o których poinformowano samorząd regionalny	8
5) liczba organizacji pozarządowych, które wzięły udział w przedsięwzięciach samorządu regionalnego dotyczących sektora pozarządowego	61

6) konferencja dot. współpracy ponadnarodowej realizowanej przez organizacje pozarządowe

1

7. Wsparcie rozwoju infrastruktury przeznaczonej na działalność społeczną organizacji pozarządowych.

Dofinansowanie organizacjom pozarządowym, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów.

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w ramach dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, w 2024 roku zostało przyznane dofinansowanie:

- Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Iławskiego *Promyk* w Iławie na zadanie pt. „Rozbudowa budynku Ośrodka Wsparcia (bryła A)”, w wysokości 478 700,00 zł;
- Polskiemu Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Ostródzie na zadanie pt. „Roboty remontowe dotyczące wymiany instalacji wodociągowej i centralnego ogrzewania, remontu łazienek oraz wymiany posadzek w budynku Niepublicznego Przedszkola Specjalnego OREWIACZEK przy ul. Grunwaldzkiej 19A w Ostródzie”, w wysokości 263 499,00 zł.

Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i z budżetu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej, których organizatorami są organizacje pozarządowe.

W zakresie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz osób z niepełnosprawnościami, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, dofinansowano koszty działania sześciu nw. zakładów aktywności zawodowej w kwocie łącznej **8 711 261,00 zł** (wykorzystano kwotę: **8 710 675,68 zł**, co ukazano w tabeli poniżej):

ZAZ	Organizator ZAZ	Wykorzystana kwota dofinansowania (zł)
Zakład Aktywności Zawodowej w Elblągu	Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych	1 129 000,00

Zakład Aktywności Zawodowej Polskiego Związku Niewidomych w Olsztynie	Zarząd Główny Polskiego Związku Niewidomych w Warszawie	1 723 338,05
Zakład Aktywności Zawodowej w Biskupcu	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Biskupcu	2 098 600,00
Zakład Aktywności Zawodowej w Bartoszycach	Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych (SION) w Bartoszycach	1 142 700,00
Zakład Aktywności Zawodowej w Ostródzie	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Ostródzie	1 677 800,00
Zakład Aktywności Zawodowej w Nidzicy	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Nidzicy	939 237,63

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w ww. Zakładach Aktywności Zawodowej zatrudnionych było łącznie 259 osób, z czego 189 to osoby z niepełnosprawnościami.

8. Rozwój ekonomii społecznej.

Zgodnie z art. 21 pkt 4a ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku do zadań samorządu należy koordynowanie działań na rzecz sektora ekonomii społecznej w regionie.

Od 1 października 2023 roku Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej realizuje projekt pt. *Spójna Polityka Społeczna Warmii i Mazur* w ramach Działania 04.13. Wysokiej jakości system włączenia społecznego, programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i budżetu państwa.

Celem projektu jest uspołnienie polityki włączenia społecznego realizowanej w regionie Warmii i Mazur, jak również wypracowanie mechanizmu jej sprawniejszej koordynacji i lepszego przepływu informacji pomiędzy poziomem krajowym i regionalnym oraz różnymi podmiotami wewnątrz województwa. Projekt zakłada działania w zakresie usług społecznych, pomocy społecznej, ekonomii społecznej i aktywnej integracji, służące poprawie efektywności i koordynacji działań w zakresie włączenia społecznego, realizowane na poziomie województwa.

Efektom Projektu będzie objęcie wsparciem **914** pracowników zatrudnionych w instytucjach i podmiotach działających na rzecz włączenia społecznego, z czego **869** podniesie swoje kwalifikacje. Wartość projektu wynosi **18,3 mln zł**, a jego okres realizacji to: 01.10.2023-31.12.2028 r.

Jednym z zadań projektu jest **koordynacja ekonomii społecznej w regionie. W ramach tego zadania zrealizowano następujące działania:**

- Zespół ds. ekonomii społecznej zorganizował 3 posiedzenia Warmińsko-Mazurskiego Komitetu Rozwoju ES.
- W kwietniu odbyło się **Seminarium dla powiatowych zespołów ds. rozwoju ekonomii społecznej** pn. "Usługi społeczne katalizatorem rozwoju podmiotów ekonomii społecznej". Przedmiotowe wydarzenie było bogatym forum dyskusyjnym skupiającym się

na roli podmiotów ekonomii społecznej w programowaniu i świadczeniu usług społecznych.

- W październiku zorganizowano **Regionalne spotkanie OWES z innymi podmiotami m.in. CUS, PUP, Powiatowymi Radami Rynku Pracy** poświęcone współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz rozwoju ekonomii społecznej na Warmii i Mazurach. Głównym celem wydarzenia było omówienie możliwości współpracy oraz wzmocnienia działań na rzecz integracji społecznej i aktywizacji zawodowej w regionie. Spotkanie zgromadziło szerokie grono przedstawicieli różnych instytucji oraz organizacji pozarządowych, którzy wspólnie pracują nad rozwojem ekonomii społecznej, wdrażając rozwiązania sprzyjające tworzeniu miejsc pracy oraz wspieraniu społeczności lokalnych w województwie warmińsko-mazurskim.
- Zorganizowano spotkania monitoringowe Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej w Olsztynie, Garncarskiej Wiosce, Ełku oraz Elblągu, a w październiku dwudniowe spotkanie przedstawicieli sieci OWES.
- W marcu oraz wrześniu 2024r. zorganizowano w Piszcu dwudniowe spotkania **Regionalnej Platformy Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej**, których głównym celem było dalsze wzmacnianie sieci kooperacji podmiotów reintegracyjnych oraz wymiana doświadczeń i informacji o współpracy międzyinstytucjonalnej podmiotów reintegracyjnych w obszarze usług społecznych.
- W październiku miała miejsce **IV Gala Ekonomii Społecznej na Warmii i Mazurach**, podczas której przyznano nagrody i wyróżnienia w konkursie „Ambasador Ekonomii Społecznej na Warmii i Mazurach” oraz przyznano podmiotom ekonomii społecznej certyfikaty „Zakup prospołeczny”.
- W listopadzie zorganizowano **4 warsztaty** dla jednostek samorządu terytorialnego pn. „Akademia Ekonomii Społecznej dla Samorządowca”.
- W grudniu rozpoczęto cykl lekcji o ekonomii społecznej w szkołach subregionu olsztyńskiego. Podobne działania edukacyjne dla młodzieży będą realizowane w całym województwie do końca marca 2025 r.

9. Upowszechnienie „dobrych praktyk” organizacji pozarządowych.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego mając na uwadze wieloletnią, ugruntowaną współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz doceniając wdrażane przez organizacje rozwiązania podczas konferencji/seminariów itp. organizowanych przez ROPS, promuje działania realizowane w obszarze polityki społecznej, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej przez współpracujące organizacje.

W 2024 roku dobre praktyki były upowszechniane podczas niżej wymienionych wydarzeń:

- 1) 25 listopada 2024 roku zorganizowano wojewódzką konferencję poświęconą przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet. W spotkaniu uczestniczyli m.in.: przedstawiciele samorządów gminnych, pracownicy systemu pomocy społecznej, przedstawiciele policji i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. W konferencji udział wzięło 111 osób.

- 2) Konferencja wojewódzka pn. „Więzi, style przywiązania, FASD – sytuacja dziecka” miała miejsce 11 marca 2024 roku. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele samorządów lokalnych, sędziowie, kuratorzy, pracownicy jednostek pomocy społecznej, przedstawiciele oświaty, pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych, pracownicy naukowcy, profilaktycy, terapeuci. W konferencji udział wzięło 300 osób.
- 3) Samorząd Województwa, a także szereg samorządów lokalnych oraz organizacji pozarządowych 7 grudnia 2024 roku podjęły inicjatywę pod nazwą „Otwarte Drzwi”. 91 instytucji podjęło działania w ramach ogólnopolskiej kampanii „Białej Wstążki” zainicjowanej przez mężczyzn, którzy sprzeciwiają się przemocy wobec kobiet. W tym dniu w instytucjach, placówkach oraz ośrodkach, osoby szukające wsparcia i pomocy zastały „Otwarte Drzwi”.
- 4) 19 czerwca 2024 roku odbyła się konferencja pt. „Usługi społeczne – nowa jakość polskiej polityki społecznej”. Wydarzenie realizowane było w ramach projektu „Spójna Polityka Społeczna Warmii i Mazur” dofinansowanego ze środków EFS PLUS w ramach programu FERS. Konferencja skierowana była do przedstawicieli instytucji pomocy społecznej, systemu edukacji, pieczy zastępczej oraz władz lokalnych. W konferencji udział wzięło około 140 osób.

Podsumowanie

W roku 2024 współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi przebiegała w 17 priorytetach tematycznych oraz w każdym z 3 obszarów współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, tj.:

- 1) w zakresie tworzenia polityk publicznych
- 2) w zakresie realizacji zadań publicznych
- 3) w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenia warunków do społecznej aktywności

W roku 2024 w Samorządzie funkcjonowało **57 zespołów** opiniodawczo-doradczych/grup roboczych, w składzie których **29,89%** stanowili członkowie organizacji pozarządowych (odsetek porównywalny do roku poprzedniego). Organizacje mogły uczestniczyć w **6 konsultacjach** dokumentów wojewódzkich, jednak w tej formie współpracy odnotować należy nadal niewielkie zaangażowanie podmiotów obywatelskich.

W roku 2024 przekazano dotacje na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa w wysokości o ponad 1 mln zł wyższej niż w roku 2023, tj.: **7 208 274 zł.** (wliczając zadania z zakresu promocji województwa jest to 7 338 270 zł). Z zakresu pożytku publicznego **zawarto łącznie 290 umów** (o 24 umowy mniej niż w roku 2023). Organizacje złożyły łącznie **583 oferty** (o 119 mniej niż w roku 2023). Łączna wartość zrealizowanych zadań publicznych przez organizacje pozarządowe to: **13 910 076 zł.** Dotacje stanowiły więc prawie **51,8 %** całkowitej wartości zrealizowanych przez organizacje pozarządowe zadań

Organizacje wniosły do realizowanych zadań publicznych wkład finansowy o wartości **6 106 469 zł**. Wkład finansowy organizacji pozarządowych stanowił zatem prawie **43,9 %** wartości zleconych zadań.

W realizacji zadań zleconych wzięło udział łącznie **2 838 wolontariuszy** (w 2023 – 4 122, w 2022 r. było 2 057 wolontariuszy). Łączna wartość pracy wolontariuszy oraz pracy społecznej członków organizacji wskazana w sprawozdaniach z realizacji zadań to **1 799 863 zł** (wartość porównywalna do roku 2023).

Należy także zaznaczyć, że poza dofinansowaniem zadań zleconych współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się w ramach zadań własnych poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego WWM, gdzie również angażowane są środki finansowe z budżetu Województwa.

Organizacje współpracowały przy realizacji zadań z **942 partnerami** (innymi organizacjami, samorządami, instytucjami, przedsiębiorcami – zmniejszenie w stosunku do 2023 r. o 475 podmiotów).

Z budżetu Województwa oraz środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego dofinansowano również funkcjonowanie Zakładów Aktywności Zawodowej prowadzonych przez 6 NGO łączną kwotą 8 711 261,00 zł.

Inicjatywy organizacji pozarządowych, ważne dla rozwoju województwa, Marszałek Województwa obejmuje patronatem honorowym. Bardzo często na regionalnej stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego zamieszczane były również informacje o wydarzeniach realizowanych przez organizacje pozarządowe w roku 2024.

Działania podejmowane przez organizacje pozarządowe w ramach dofinansowanych zadań czy współpracy z samorządem są jednym ze sposobów realizacji zadań własnych Samorządu Województwa w różnych obszarach pożytku publicznego. Obecność organizacji pozarządowych przyczynia się do podniesienia jakości zadań i wzbogacenia oferty Województwa kierowanej do mieszkańców oraz gości podczas różnorodnych wydarzeń.

Należy zatem w dalszym ciągu wzmocnić i rozwijać współpracę samorządu z podmiotami trzeciego sektora na rzecz pełniejszego rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego, przede wszystkim w obszarze aktywności jego mieszkańców w różnych obszarach życia społecznego. Ważnym kierunkiem rozwoju powinno być również wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych szczególnie w kierunku projektowania działalności, opracowywania ofert konkursowych, pozyskiwania środków na działalność z różnych źródeł, a także współpracy z partnerami, w tym podmiotami gospodarczymi.

Olsztyn, maj 2025 r.